

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU

PRAHA 2009

ÚVOD

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu je aktualizovanou verzí stejnojmenné publikace vydané v roce 2004. Tento slovník byl schválen usnesením Výboru pro obranné plánování ze dne 22. září 2009 č. 38.

Hlavním cílem terminologického slovníku je:

- sjednocení výkladu odborné terminologie,
- efektivní pomoc při komunikaci, tvorbě krizových plánů a dalších materiálů,
- vymezení cizojazyčných ekvivalentů k pojmům tak, jak jsou užívány především v mezinárodních organizacích a orgánech.

Naleznete zde přehled základních pojmů, které jsou řazeny v abecedním pořádku, dále jsou rozděleny podle pojmových oblastí. Většina pojmů obsahuje také pramen, v němž je definice upravena a cizojazyčný ekvivalent v anglickém a francouzském jazyce.

Toto CD je demo verze oficiálního slovníku, který je uveřejněn na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Proto doporučujeme ověřovat si platnost a znění hesel obsažených na tomto nosiči s obsahem on-line slovníku.

Vaše podněty a připomínky k Terminologickému slovníku pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu uvítáme na adrese bos@mvcz.cz.

Struktura slovníku zůstává obdobná jako v prvním vydání. Každé heslo obsažené ve slovníku se skládá z těchto částí:

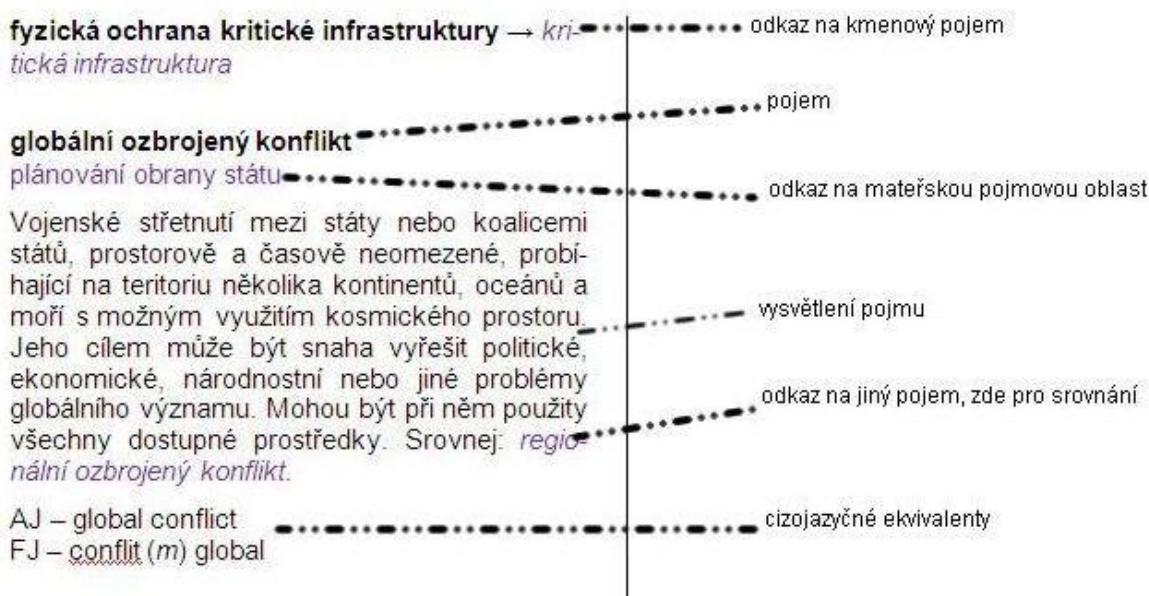
Pojem: Pojmy jsou řazeny abecedně, popř. jsou s odkazem umístěny u souvisejícího významově nadřazeného pojmu.

Pojmová oblast: Slouží k rychlé a snadné orientaci uživatele při určení, ve kterých oblastech se konkrétní pojem v kontextu k použité definici používá.

Pokud se definice pojmu liší podle toho, ve které oblasti je pojem používán, uvádí slovník více definic, které jsou pojmovou oblastí rozlišeny. Součástí slovníku je rovněž rejstřík použitých pojmových oblastí.

Definice: Definice vychází z užitých pramenů odborné literatury a ze znění zákonů a jiných právních norem. Vzhledem k tomu, že značná část uvedených pramenů je či může být novelizována, doporučujeme znění definice ověřit podle pramenu, jehož odkaz je u většiny pojmů uveden.

Cizojazyčné ekvivalenty: Zařazení cizojazyčných ekvivalentů pojmů v angličtině a francouzštině (jednací jazyky řady mezinárodních organizací) má za úkol zvýšit vypovídací schopnost publikace. Uvedené výrazy odpovídají ustáleným pojmům a slovním spojením v těchto jazycích tak, jak je odborné úřady a instituce používají při komunikaci se zahraničními partnery.

OBEČNÁ ČÁST

agrese

plánování obrany státu

Použití ozbrojené síly státu proti svrchovanosti, územní nedotknutelnosti nebo politické nezávislosti druhého státu nebo k jakémukoli jinému účelu neslučitelnému s Chartou OSN.

(rezoluce Valného shromáždění OSN o definici agrese ze dne 14. prosince 1974, dok. OSN A/RES/3314/XXIX)

AJ – aggression
FJ – aggression (*f*)

aktivní zóna záplavového území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území v zastavěných územích obcí a v územích určených k zástavbě podle územních plánů, jež při povodni odvádí rozhodující část celkového průtoku, a tak bezprostředně ohrožuje život, zdraví a majetek lidí.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – active floodplain zone
FJ – zone (*f*) active de la zone d'inondation

aliance států

obecné pojmy

Spojení na základě uzavření oficiálních smluv mezi dvěma nebo více státy k dosažení společných dlouhodobých cílů. Je sdružením suverénních států na základě přijatého mezinárodního smluvního aktu k naplnění politických, ekonomických nebo obranných cílů. Vyznačuje se předáním části suverenity do rukou společných orgánů aliance a koordinací úsilí v určité oblasti. Účastnické státy mohou své závazky v případě ohrožení svých zájmů zrušit.

AJ – alliance
FJ – alliance (*f*)

anexe

plánování obrany státu

Násilné připojení (dobytí, ovládnutí) území patřícího jednomu státu jiným státem, násilné držení části obyvatelstva v rámci hranic cizího státu, protiprávní rozšíření suverenity jednoho státu na území, které patří mezinárodnímu společenství (vesmír, otevřená moře, Antarktida).

(Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategicko-politická část)

AJ – annexation
FJ – annexion (*f*)

armáda

obecné pojmy

- Svaz či vojenský celek větší než armádní sbor, ale menší než skupina armád. Obvykle se skládá ze dvou nebo více sborů.
- V některých státech je to pozemní složka ozbrojených sil.
- V některých státech zahrnuje celé ozbrojené síly.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – army, armed forces
FJ – armée (*f*)

asanace

veterinární bezpečnost

Soubor opatření zahrnující shromažďování (sběr), přepravu (svoz), neškodné odstraňování a další zpracování vedlejších živočišných produktů. Dále ničení nebo odstraňování původců nákaz a jejich přenašečů (dezinfekce, dezinfekce, deratizace, popřípadě i dezodorizace).

AJ – clearance
FJ – assainissement (*f*)

asanační podnik (kafilérie)

veterinární bezpečnost

Zařízení, na určitém území (tzv. svozová oblast), jehož předmětem činnosti je shromažďování, přeprava, neškodné odstraňování a další zpracování vedlejších živočišných produktů.

AJ – rendering plant
FJ – établissement (*m*) d'équarrissage

asistence

krizové řízení

Pomocná (odborná) účast při nějakém výkonu. V krizovém řízení je to účast určitých subjektů (zejména výkonných složek – Armády ČR, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR apod.) na řešení krizové situace nebo zajištění a realizace krizových opatření.

AJ – assistance, help, support
FJ – assistance (*f*)

azyl

azylová a migrační politika

Forma mezinárodněprávní ochrany osoby nacházející se mimo území země své státní příslušnosti, popř. mimo území země svého posledního trvalého bydliště, je-li osobou bez státní příslušnosti, která je ve své vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

(Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – asylum

FJ – asile (*m*)

bezpečnost

obecné pojmy

Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace.

Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V tomto případě používáme pojem bezpečnost státu, viz *vnější bezpečnost státu*, *vnitřní bezpečnost státu*

AJ – security (ve smyslu zabezpečení), safety (ve smyslu bezpečnost). Pozn.: oba pojmy se s rozlišením smyslu užívají v technických oborech a pojišťovnictví.

FJ – sécurité (*f*), sûreté (*f*) (ve smyslu bezpečnost)

— ekonomická bezpečnost

ekonomická bezpečnost

Stav, ve kterém ekonomika objektu, jehož bezpečnost má být zajištěna (státu, seskupení států, mezinárodní organizace apod.), není ohrožena hrozbami, které výrazně snižují nebo by mohly snížit její výkonnost potřebnou k zajištění obranných i dalších bezpečnostních kapacit, sociálního smíru a konkurenceschopnosti objektu i jeho jednotlivých složek, tj. především jednotlivých podnikatelských subjektů na vnitřních i vnějších trzích.

AJ – economic security

FJ – sécurité (*f*) économique

— environmentální bezpečnost

environmentální bezpečnost

Stav, kdy lidská společnost a ekologický systém na sebe vzájemně působí trvale udržitelným způsobem, jednotlivci mají dostatečný přístup ke všem přírodním zdrojům a existují mechanismy na zvládání krizí a konfliktů přímo či nepřímo spojených s životním prostředím. V tomto stavu jsou minimalizovány hrozby spojené s životním prostředím a způsobené přírodními nebo společností vyvolanými procesy (popř. jejich kombinací) ať už záměrně, nezáměrně nebo následkem nehody. Tyto hrozby mohou zapříčinit nebo zhoršovat již existující sociální napětí nebo ozbrojený konflikt. Absolutní většina z nich navíc nerespektuje státní hranice a často může působit globálně.

AJ – environmental security

FJ – sécurité (*f*) environnementale

— vnější bezpečnost státu

obecné pojmy

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy.

AJ – external security of the state

FJ – sécurité (*f*) extérieure de l'État

— vnitřní bezpečnost státu

obecné pojmy

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí.

AJ – internal security of the state

FJ – sécurité (*f*) intérieure de l'État

bezpečnostní politika státu

obecné pojmy

Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující

k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních komponentů:

- a) zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu,
- b) obranná politika,
- c) politika v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- d) hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu,
- e) politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu.

AJ – security policy

FJ – politique (f) nationale de sécurité/politique sécuritaire

Bezpečnostní rada kraje

krizové řízení

Bezpečnostní rada kraje je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy, který jmenuje členy bezpečnostní rady kraje.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

Bezpečnostní rada obce

krizové řízení

Bezpečnostní rada obce určené podle § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Takto určené obci je hasičským záchranným sborem kraje uložena povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje. Předsedou bezpečnostní rady obce určené je starosta příslušné obce, který jmenuje členy bezpečnostní rady obce.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

Bezpečnostní rada státu (BRS)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán Vlády ČR v oblasti bezpečnostní problematiky. BRS byla zřízena na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. Základním úkolem BRS je podílet se na tvorbě spolehlivého bezpečnostního systému státu, zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření k zajištění bezpečnosti ČR a mezinárodních závazků. Stálými pracovními orgány BRS jsou: Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Výbor pro obranné plánování, Výbor pro civilní nouzové plánování a Výbor pro zpravodajskou činnost. Pracovním orgánem BRS pro řešení krizových situací je Ústřední krizový štáb. BRS tvoří předseda vlády ČR a další vybraní členové vlády ČR podle rozhodnutí vlády ČR.

(Usnesení vlády ČR č. 391 ze dne 10. června 1998, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – National Security Council

FJ – Conseil (m) de sécurité de l'État

— Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán BRS pro koordinaci a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu, obyvatelstva a ekonomiky, kritické infrastruktury, zabezpečování preventivních opatření proti použití zbraní hromadného ničení včetně řešení odstraňování následků jejich použití a koordinaci požadavků na civilní zdroje, nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.

(Usnesení vlády ČR ze dne 2. června 2008 č. 671)

AJ – Civil Emergency Planning Committee

FJ – Comité (m) de planification de l'urgence civile. Pozn.: Oficiální název výboru NATO pro tuto problematiku zní : Comité pour l'étude des plans d'urgence dans le domaine civil

— Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (VKZBP)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán BRS pro vnitrostátní koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky ČR s důrazem na mezinárodní postavení ČR a na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi.

(Usnesení vlády ČR ze dne 11. ledna 1999 č. 32, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – The Committee for Foreign Security Policy Coordination

FJ – Comité (m) de coordination pour la politique extérieure de sécurité

— **Výbor pro obranné plánování (VOP)**
krizové řízení

Stálý pracovní orgán BRS pro koordinaci plánování opatření k zajištění obrany ČR a k zabezpečení vazeb na orgány obranného plánování NATO. Srovnej: *Výbor pro obranné plánování (Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování)*

(Usnesení vlády ČR ze dne 2. června 2008 č. 671)

AJ – Defence Planning Committee
FJ – Comité (*m*) de planification de la défense

— **Výbor pro zpravodajskou činnost (VZČ)**
krizové řízení

Stálý pracovní orgán Bezpečnostní rady státu pro koordinaci činnosti zpravodajských služeb ČR a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráci státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.

(Usnesení vlády ze dne 3. května 2000 č. 423, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – Committee for Intelligence Activities
FJ – Comité (*m*) des activités de renseignement

bezpečnostní situace
obecné pojmy

Výslednice procesů a vztahů ve sféře nevojenské a vojenské bezpečnosti, je souhrnem vztahů politického, kulturně-sociálního, ekonomického, vojenského a ekologického prostředí jako celku. Bezpečnostní situace je spouřčena vnitrostátními a mezinárodními bezpečnostními poměry: je ovlivňována parametry vnitřní a vnější bezpečnosti státu a celým souborem aktivit zahraniční politiky, ekonomického rozvoje státu, sociální stability, rozvoje demokracie a respektování lidských práv a souborem bezpečnostních důsledků, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu.

AJ – security situation
FJ – situation (*f*) de sécurité

Bezpečnostní strategie ČR
krizové řízení

Základní koncepční dokument vlády ČR, který specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy ČR a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky. Bez-

pečnostní strategie ČR stanovuje rovněž vojensko-politické ambice ČR.

AJ – The Security Strategy of the Czech Republic
FJ – Stratégie (*f*) de sécurité nationale de la République tchèque

bezpečnostní systém státu
obecné pojmy

Institucionální nástroj pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. Je tvořen příslušnými prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, které mají odpovědnost za zajištění bezpečnosti státu.

AJ – national security system
FJ – système (*m*) national de sécurité

bezpečnostní výzkum
obecné pojmy

Vědecké zkoumání a experimentování, jehož cílem je dosažení takové poznatkové, technické a technologické úrovně, která umožní získat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění obrany a bezpečnosti státu a jeho obyvatel. Má výrazně interdisciplinární charakter technických, exaktních, přírodních, lékařských a společenských věd se vztahem k dlouhotrvajícím potřebám bezpečnosti a ochrany státu.

(Usnesení vlády ze dne 9. července 2008 č. 852, o meziresortní koncepci mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji ČR do roku 2015)

AJ – security research
FJ – recherche dans le domaine de la sécurité

běžný stav
krizové řízení

Situace, kdy není potřeba řešit škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy nebo jinými hrozbami použitím mimořádných nebo krizových opatření podle specifické právní úpravy.

AJ – normal state
FJ – état (*m*) normal

bioterrorismus
terrorismus

Úmyslné, politickými pohnutkami motivované zneužití nebo pohrůžka zneužití biologického prostředku s cílem usmrtit nebo vyvolat onemocnění lidí nebo zvířat, případně způsobit jiné hospodářské ztráty. Může mít souvislost vojen-

skou, politickou, náboženskou, nebo mít povahu prostého trestného činu.

AJ – bioterrorism
FJ – bioterrorisme (*m*)

bojová pohotovost plánování obrany státu

Schopnost vojsk přejít k plnění bojových úkolů. Dosahuje se splněním souhrnu velitelských, organizačních, personálních a logistických opatření, která zabezpečují organizovaný a rychlý přechod z mírového na válečný stav výběrově (doplnění výběrovým způsobem) nebo hromadně (částečnou nebo všeobecnou mobilizací).

(Směrnice pro uvádění resortu Ministerstva obrany do vyšších stupňů bojové pohotovosti)

AJ – combat readiness
FJ – disponibilité au combat

branná povinnost plánování obrany státu

Povinnost státního občana ČR plnit úkoly ozbrojených sil ČR. Zahrnuje povinnost podrobit se odvodnímu řízení, vykonávat vojenskou činnou službu a plnit další povinnosti stanovené zákonem.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)).

AJ – national service
FJ – service (*m*) militaire

celostátní radiační monitorovací síť jaderná bezpečnost

Soustava měřicích míst a systém prostředků odborně, technicky a personálně vybavených a organizačně propojených pro potřeby monitorování radiační situace na území ČR.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě)

AJ – National Radiation Monitoring Network
FJ – réseau (*m*) national de la surveillance de la radiation

cestovní doklad azylová a migrační politika

Za cestovní doklad se pro účely cizineckého zákona považuje :

- veřejná listina, která je jako cestovní doklad uznaná Českou republikou,
- veřejná listina vydaná cizím státem za účelem cestování do zahraničí, pokud z hlediska jejího provedení a jazyka,

v němž jsou uvedeny údaje, odpovídá mezinárodním zvyklostem, její územní platnost zahrnuje území a lze z ní zjistit údaje o státním občanství cizince, údaje o jeho totožnosti, fotografii držitele, údaj o době platnosti,

- průkaz totožnosti občana Evropské unie,
- cizinecký pas s územní platností do všech států světa,
- cestovní průkaz totožnosti, nebo
- cestovní doklad vydaný Českou republikou na základě mezinárodní smlouvy

(Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.)

AJ – travel document
FJ – document de voyage

cestovní průkaz totožnosti azylová a migrační politika

Cestovní dokument, který vydá policie na žádost cizince za účelem jeho vycestování v případě, že nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem, a v dalších případech.

(Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.)

AJ – travel identity card
FJ – carte d'identité de voyage

civilní nouzové plánování obecné pojmy

Plánování opatření k zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky, ochrany kritické infrastruktury včetně zabezpečení opatření pro případ radiační havárie, preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení odstraňování následků jejich použití a sladění požadavků na civilní zdroje, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti České republiky.

V rámci NATO je civilní nouzové plánování chápáno jako část systému obranného plánování NATO zaměřená na zajišťování civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva. Na národní úrovni je doplněno podle specifických místních podmínek.

Proces plánování, který vychází ze systému plánování NATO a je zaměřen zejména na zajišťování civilních zdrojů pro řešení všech krizových situací a ochranu obyvatelstva (civilní ochranu). Na národní úrovni je podle specifických podmínek (neexistence systému krizového

řízení apod.) využíván i pro plánování dalších oblastí – ochranu ekonomiky, zajištění funkčnosti veřejné správy, vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek apod.

AJ – civil emergency planning
FJ – planification (*f*) civile d'urgence

civilní ochrana ochrana obyvatelstva

Civilní ochrana je souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky.

Civilní ochrana se stává za válečného stavu součástí systému obrany státu a zabezpečuje výkon humanitárních úkolů uvedených v čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů ze dne 12. srpna 1949, přijatého v Ženevě dne 8. června 1977.

(Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb., Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – civil protection
FJ – protection (*f*) civile ; ve francouzštině je také rozlišováno mezi pojmem civilní bezpečnost » (sécurité civile)

civilní zdroje hospodářská opatření pro krizové stavy

Část věcných zdrojů pro zajištění bezpečnosti ČR, zahrnující materiální zásoby v majetku státu, materiální zdroje právnických a podnikajících fyzických osob (PPFO) a výroby, práce a služby poskytované PPFO, které slouží k zajištění nezbytných dodávek potřebných k řešení krizových situací a jejichž použití se plánuje a realizuje v rámci systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

AJ – civilian resources
FJ – ressources (*f*) civiles

cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý hospodářská opatření pro krizové stavy

Periodicky se opakující součást procesu plánování bezpečnosti ČR navazujícího na alianční plánovací procesy. Slouží k zajišťování civilních zdrojů pro plnění nezbytných dodávek potřebných k řešení krizových situací. Začíná vždy v lichém roce a zahrnuje období formulace potřeb nezbytných dodávek podle krizových plá-

nů, zajištění nezbytných dodávek, předložení požadavků na civilní zdroje k zabezpečení takových nezbytných dodávek, které nelze zajistit existujícími civilními zdroji, zhodnocení požadavků podle priorit a vyčleněných finančních limitů, sestavení plánu vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR a jeho projednání a realizaci.

AJ – two-year cycle of the civilian resources planning
FJ – période biennale (*f*) de la planification des ressources (*f, pl*) civiles

částečná mobilizace → *mobilizace*

činnosti vedoucí k ozáření radiační ochrana

- radiační činnost, kterou je činnost s umělými zdroji ionizujícího záření, při nichž se může zvýšit ozáření fyzických osob, kromě činnosti v případě radiační mimořádné situace, nebo činnost, při které jsou přírodní radionuklidy využívány pro své radioaktivní, štěpné nebo množivé charakteristiky,
- činnost v souvislosti s výkonem práce, která je spojena se zvýšenou přítomností přírodních radionuklidů nebo se zvýšeným vlivem kosmického záření a vede nebo by mohla vést k významnému zvýšení ozáření fyzických osob.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Radiation Practices
FJ – activités (*f, pl*) menant à la radiation

číselník nezbytných dodávek (CND) hospodářská opatření pro krizové stavy

Přehled jednotného číselného označení zavedených položek nezbytných dodávek, navazující na číselník standardní klasifikace produkce (SKP). Slouží orgánům krizového řízení a právnickým a podnikajícím fyzickým osobám k jednotné identifikaci nezbytných dodávek v rámci plánování a přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy s využitím informačního systému pro plánování civilních zdrojů (IS ARGIS).

AJ – numerical catalogue of necessary (indispensable) deliveries
FJ – catalogue (*m*) numérique des livraisons (*f, pl*) indispensables

dobrovolná pomoc

krizové řízení

Činnost fyzických osob, které se na základě výzvy oprávněného orgánu krizového řízení nebo z vlastní iniciativy podílejí na řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – voluntary assistance

FJ – assistance (*f*) volontaire

dodavatel nezbytné dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem na území ČR a organizační složka právnické osoby se sídlem v zahraničí podnikající na území ČR, která má jako předmět své činnosti nebo podnikání zapsanou činnost umožňující dodat předmět nezbytné dodávky nebo která je schopna dodat předmět nezbytné dodávky.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – necessary (indispensable) delivery supplier

FJ – fournisseur (*m*) de la livraison (*f*) indispensable

dodavatelský řetězec

hospodářská opatření pro krizové stavy

Finální dodavatel a všichni jeho poddodavatelé, kteří se podílí na kompletaci a plnění mobilizační dodávky podle smlouvy mezi finálním dodavatelem a objednatel mobilizační dodávky. Dodavatelský řetězec může obsahovat více kooperačních stupňů a vztahuje se vždy k plnění jedné mobilizační dodávky. Vzájemné vztahy mezi jednotlivými kooperačními stupni jsou založeny na smluvním základě.

AJ – suppliers chain

FJ – chaîne (*f*) des fournisseurs

Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při záchranných a likvidačních pracích

integrováný záchranný systém

Zvláštní druh písemné příkazní smlouvy, v níž se příkazník zavazuje poskytnout pomoc při záchranných a likvidačních pracích, aniž by se příkazce zavazoval k pravidelným platbám, jestliže nenastala potřeba pomoci.

(Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému)

AJ – Agreement on material and physical aid in salvage and liquidation works

FJ – Accord (*m*) sur l'assistance matérielle ou personnelle lors des travaux de sauvetage et de liquidation

domino efekt

environmentální bezpečnost

Možnost zvýšení pravděpodobnosti vzniku nebo velikosti dopadů závažné havárie v důsledku vzájemné blízkosti objektů nebo zařízení nebo skupiny objektů nebo zařízení a umístění nebezpečných látek.

(Zákon 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií))

AJ – cumulative and synergistic effects

FJ – effets (*m*) cumulatifs et synergiques

ekologická stabilita

environmentální bezpečnost

Schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – ecological stability

FJ – stabilité (*f*) écologique

ekologická újma

environmentální bezpečnost

Nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může projevit přímo nebo nepřímo.

(Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů)

AJ – environmental damage

FJ – crise (*f*) écologique

ekosystém

environmentální bezpečnost

Funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

(Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – ecosystem

FJ – écosystème (f)

ekonomická bezpečnost → bezpečnost

emise

environmentální bezpečnost

Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do životního prostředí.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů,)

AJ – emission

FJ – émission (f)

emisní limit

environmentální bezpečnost

Nejvýše přípustné množství znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek nebo pachových látek vypouštěné do ovzduší ze zdroje znečišťování ovzduší vyjádřené jako hmotnostní koncentrace znečišťující látky v odpadních plynech nebo hmotnostní tok znečišťující látky za jednotku času nebo hmotnost znečišťující látky vztažená na jednotku produkce nebo lidské činnosti nebo jako počet pachových jednotek na jednotku objemu nebo jako počet částic znečišťující látky na jednotku objemu.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – emission limit

FJ – limite (f) d'émision

environmentální bezpečnost → bezpečnost

enzootie

veterinární bezpečnost

Hromadné onemocnění zvířat probíhající v určitém (omezeném) místě, které se dále nešíří.

AJ – enzootia, enzootic

FJ – enzootie (f)

epidemie (epidemický výskyt)

biologická bezpečnost

Výskyt onemocnění, který výrazně převyšuje obvykle očekávané hodnoty výskytu tohoto onemocnění v daném místě a čase.

AJ – epidemy (epidemic occurrence) (an outbreaks – *lokální epidemie*, an epidemic – *epidemie obecně*, pandemic – *globální epidemie*)

FJ – épidémie (f)

epifytie

roślinolékařská péče

Hromadné nákazy polních kultur.

AJ – epiphytie

FJ – épiphytie (f)

epizootie

veterinární bezpečnost

Prudké nakažlivé onemocnění zvířat, které se rychle šíří i mimo oblast původního výskytu; *epizootický proces* je charakterizován středním stupněm intenzivnosti s tendencí k značnému rozšíření mezi zvířaty postiženého stáda, v regionu i celé země.

AJ – epizootia, epizootic

FJ – épizootie (f)

epizootologické šetření

veterinární bezpečnost

Šetření zaměřené k vysledování možných zdrojů a cest zavlečení původce nákazy do určitého chovu zvířat a dalších chovů tak, že nastane *epizootie*, resp. *epizootický proces*.

AJ – epizootiological enquiry

FJ – enquête (f) épizootique

eradikace rostlinolékařské péče

roślinolékařská péče

Použití vhodných opatření a postupů k eliminaci pro rostliny škodlivého organismu v určitém území.

AJ – eradication phytopharmaceutics

FJ – éradication (f) phytopharmaceutique

etnický konflikt

obecné pojmy

Střetnutí odlišných národnostně-politických zájmů různých národností v mnohonárodnostních státech, které někdy mohou vyústit v ozbrojený konflikt. (Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategicko-politická část)

AJ – ethnic conflict

FJ – conflit ethnique

Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách mezinárodní spolupráce

Centrum zodpovědné za koordinaci prací členských zemí Rady Euroatlantického partnerství (EAPC) při odstraňování následků katastrof, které se vyskytnou v geografické oblasti EAPC.

AJ – Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC)

FJ – Centre euro-atlantique de coordination des réactions en cas de catastrophe

evakuace

ochrana obyvatelstva

Evakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění.

(Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva)

AJ – evacuation

FJ – évacuation (f)

evakuační zavazadlo

ochrana obyvatelstva

Připravuje se pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo krizové situace. Obsahuje zejména základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio s rezervními bateriemi, toaletní a hygienické potřeby, léky, svítilnu, náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, kapesní nůž, šití a jiné drobnosti. Evakuační zavazadlo se označuje jménem a adresou.

AJ – evacuation baggage

FJ – valise (f) d'évacuation

evropská kritická infrastruktura → *kritická infrastruktura*

Evropská unie

mezinárodní spolupráce

Mezinárodní ekonomicko-politické společenství nezávislých států, které má působnost jen v těch oblastech, které mu byly plně nebo částečně svěřeny v zakládajících smlouvách. Hlavní cíle Evropské unie je podpora míru a bezpečnosti v Evropě, hospodářská a sociální

solidarita a prosperita členských zemí. V současnosti má Evropská unie 27 členů, Česká republika vstoupila do Evropské unie k 1. 5. 2004.

AJ – European Union (EU)

FJ – L'Union (f) Européenne (UE)

finální dodavatel mobilizační dodávky hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel mobilizační dodávky, s nímž objednatel mobilizační dodávky uzavřel smlouvu o zajištění mobilizační dodávky.

AJ – mobilization delivery final supplier

FJ – fournisseur (m) final des fournitures (f, pl) de la mobilisation (f)

financování terorismu

terorismus

Financováním terorismu se rozumí:

- shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo podpoře osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu, nebo
- jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění.

(Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu)

AJ – financing of terrorism

FJ – le financement du terrorisme

fyzická ochrana

jaderná bezpečnost

Systém technických a organizačních opatření zabraňujících neoprávněným činnostem s jadernými zařízeními, jadernými materiály a vybranými položkami.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – physical protection

FJ – protection (f) physique

fyzická ochrana kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

globální ozbrojený konflikt
plánování obrany státu

Vojenské střetnutí mezi státy nebo koalicemi států, prostorově a časově neomezené, probíhající na teritoriu několika kontinentů, oceánů a moří s možným využitím kosmického prostoru. Jeho cílem může být snaha vyřešit politické, ekonomické, národnostní nebo jiné problémy globálního významu. Mohou být při něm použity všechny dostupné prostředky. Srovnej: *regionální ozbrojený konflikt*.

AJ – global conflict
FJ – conflit (m) global

havarijný plán → *plán*

havarijná připravenost
radiační ochrana

Schopnost rozpoznat vznik radiační mimořádné situace a při jejím vzniku plnit opatření stanovená havarijnými plány.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – emergency preparedness
FJ – preparation à l'accident

hmotné rezervy
hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky určené pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

(Zákon 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – material reserves
FJ – réserves (f) matérielles

hospodářská mobilizace → *mobilizace*

hospodářská opatření pro krizové stavy (HOPKS)
hospodářská opatření pro krizové stavy

Organizační, materiální nebo finanční opatření přijímaná správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Zahrnují systém nouzového

hospodářství, systém hospodářské mobilizace, použití státních hmotných rezerv, výstavbu a údržbu infrastruktury a regulačních opatření.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – economic measures for emergencies
FJ – mesures (f) économiques pour les états de crise

hranice
azylová a migrační politika

AJ – borders
FJ – frontières

— **vnější hranice**
azylová a migrační politika

Hranice mezi členskými státy EU, které neuplatňují článek 20 Schengenského hraničního kodexu ve vztahu ke svým společným pozemním hranicím.

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)

AJ – external borders
FJ – frontières extérieures

— **vnější dočasná hranice**
azylová a migrační politika

Národní hranice mezi novými členskými státy a zbývajícími kandidátskými zeměmi, národní hranice mezi novými členskými státy navzájem a mezi novými členskými státy a současnými Schengenskými státy.

(Schengenské acquis a rozšíření, Rada Evropské unie, Brusel, 25. září 2001, 12148/01, LIMITE, Enlarg 214)

AJ – temporary external borders
FJ – frontières extérieures temporaires

— **vnitřní hranice**
azylová a migrační politika

Vnitřní hranicí se rozumí

- společné pozemní hranice členských států EU, včetně říčních a jezerních hranic,
- letiště členských států EU pro vnitřní lety,
- námořní, říční a jezerní přístavy členských států EU pro pravidelná trajektová spojení.

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se

stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)

AJ – internal borders

FJ – frontières intérieures

— zelená hranice

azylová a migrační politika

Dříve se tento pojem používal pro vymezení úseku státních hranic mezi dvěma hraničními přechody. V současné době se tento pojem používá spíše pro celkové označení pozemní hranice obdobně je používán termín modrá hranice pro mořskou hranici.

AJ – green border /sector of external borders between crossing points

FJ – frontière verte /intervalles des frontières extérieures entre les points de passage frontaliers

hrozba

obecné pojmy

Jakýkoli fenomén, který má potenciální schopnost poškodit zájmy a hodnoty chráněné státem. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností (vyjádřenou obvykle pravděpodobností čili rizikem) možného uplatnění této hrozby.

(Bezpečnostní strategie ČR, 2003)

AJ – threat

FJ – menace (f)

humanitární operace

ochrana obyvatelstva

- Operace speciálně zaměřená na zmírnění lidského utrpení tam, kde místní odpovědní civilní představitelé nejsou schopni nebo nechtějí odpovídajícím způsobem zabezpečit obyvatelstvo. Může předcházet, probíhat současně nebo doplňovat činnost specializovaných civilních humanitárních organizací.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

- Činnost určených sil s použitím prostředků státu a organizací ve prospěch obyvatelstva pro pokrytí jejich základních životních potřeb během mimořádné situace nebo krizové situace.

AJ – humanitarian operation

FJ – opération (f) humanitaire

humanitární pomoc

ochrana obyvatelstva

Činnost vládních i nevládních orgánů a organizací, dobročinných spolků a jednotlivců konaná

ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací. V mezinárodním měřítku, pak i pomoc obyvatelstvu regionů na území jiného státu, strádajícího v důsledku vnitřních či mezinárodních konfliktů.

AJ – humanitarian aid

FJ – aide (f) humanitaire

chemická látka

environmentální bezpečnost

Chemický prvek a jeho sloučeniny v přírodním stavu nebo získané výrobním procesem, včetně všech přídatných látek nutných k uchování jeho stability a všech nečistot vznikajících v použitém procesu, avšak s vyloučením všech rozpouštědel, která lze oddělit bez ovlivnění stability chemické látky nebo změny jejího složení.

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES)

AJ – chemical substance

FJ – substance (f) chimique

chemický přípravek

environmentální bezpečnost

Směs nebo roztok složený ze dvou nebo více chemických látek

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES)

AJ – chemical preparation

FJ – préparation (f) chimique

chemoprophylaxe

ochrana obyvatelstva

Prevence nebo předcházení ohrožení tím, že jako prostředek ochrany je užitá chemická látka.

AJ – chemoprophylaxis

FJ – chemoprophylaxie

chráněné objekty a prostory

krizové řízení

Objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda. Chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy. Bezpečnost chráněného objektu zajišťuje Policie ČR. Za chráněný objekt nebo prostor se považuje rovněž objekt nebo prostor po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu nebo prostoru po nezbytnou dobu.

(Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky)

imise

environmentální bezpečnost

Znečištění ovzduší vyjádřené hmotnostní koncentrací znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů)

AJ – immission

FJ – imission

imisní znečištění ovzduší

environmentální bezpečnost

Znečištění ovzduší vyjádřené hmotnostní koncentrací znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – immission air pollution (kontinentální Evropa), air pollutant

FJ – pollution (*f*) imissionelle de l'atmosphère

individuální ochrana

ochrana obyvatelstva

Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit jednotlivce před účinky nebezpečných chemických, radioaktivních nebo biologických látek. K individuální ochraně se využívají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla a prostředky individuální ochrany.

AJ – individual protection

FJ – protection individuelle

individuální zásobování pitnou vodou

vodní hospodářství

Zásobování pitnou vodou z jednoho zdroje, např. domovní studny, s denní produkcí menší

než 10 m³ vody nebo zdroje zásobujícího maximálně 50 osob, pokud tato voda není užívána k takové komerční činnosti, kde je vyžadováno užití pitné vody nebo jako studna veřejná.

AJ – individual drinking water supply

FJ – furniture (*f*, *pl*) individuelle de l'eau potable

infekční onemocnění

biologická bezpečnost

Klinicky zjevná (aparentní) infekce podmíněná nejen přítomností a množím mikroorganismů, ale také narušením tkání hostitele do té míry, že se objevují klinické příznaky. Onemocnění může probíhat v rozpětí od mírného klinického obrazu až po těžká ireverzibilní poškození vedoucí k trvalým následkům či dokonce smrti.

Nemoc způsobená specifickými infekčními látkami nebo jejich toxickými produkty. Dané látky nebo jejich produkty se šíří z infikované osoby, živočicha nebo jiného zdroje na hostitele nebo přímou či nepřímou cestou přes rostlinného nebo živočišného hostitele nebo se volně šíří v prostředí. (Terminologický slovník pojmů a definic NATO z oblasti ochrany proti ZHN: AAP-21)

AJ – infectious disease

FJ – maladie contagieuse

informační systém krizového řízení

krizové řízení

Informační systémy, které orgány krizového řízení využívají při plánování krizových opatření a při řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)

hospodářská opatření pro krizové stavy

Celostátně provozovaný informační systém veřejné správy pro informační podporu hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti evidence a plánování civilních zdrojů.

AJ – information system for planning the civilian resources

FJ – système (*m*) des informations pour la planification (*f*) des ressources (*f*, *pl*)

infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS

hospodářská opatření pro krizové stavy

- stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví České republiky, k nimž má právo hospodaření správní úřad

- b) stavby sloužící pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věčné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob
- c) technické zabezpečení staveb podle bodu a)
 - a) vnitřními rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí
- d) technologické vybavení staveb podle bodu a)
- e) pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb podle bodu a).

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – infrastructure for provision of economic measures in crises;
 infrastructure supporting economic measures in emergency;
 infrastructure for implementation of economic measures in emergency;
 infrastructure for assurance of economic measures in emergency

FJ – infrastructure (*f*) pour la réalisation des mesures (*f, p*) économiques en états de crise
 infrastructure (*f*) pour secourir des mesures (*f, p*) économiques en états de crise
 infrastructure (*f*) pour implementation des mesures (*f, p*) économiques en états de crise

infrastruktura kritická → *kritická infrastruktura*

infrastruktura vojenská → *vojenská infrastruktura*

inkubační doba
biologická bezpečnost

Časový interval potřebný k tomu, aby se původce nákazy po vniknutí do organismu hostitele pomnožil či prodělal určitý vývoj a poté vyvolal první klinické příznaky onemocnění.

AJ – incubation period
 FJ – période d'incubation

integrováný záchranný systém (IZS)
integrováný záchranný systém

Koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinací postupu složek IZS → *základní složky IZS, ostatní složky IZS*) při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – Integrated Rescue System
 FJ – Système (*m*) de sauvetage intégré

interoperabilita (vzájemná operační součinnost)
plánování obrany státu

Schopnost působit ve vzájemné podpoře při plnění stanovených úkolů.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – interoperability
 FJ – interopérabilité (*f*)

ionizující záření
jaderná bezpečnost

Přenos energie v podobě částic nebo elektromagnetických vln vlnové délky nižší nebo rovnající se 100 nanometrů, anebo s frekvencí vyšší nebo rovnající se 3×10^{15} hertzů, který je schopen přímo nebo i nepřímo vytvářet ionty.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Ionising Radiation
 FJ – radiation ionisante

izolace infekčně nemocných
biologická bezpečnost

Oddělení zdroje infekce od ostatních osob, zvířat nebo rostlin s cílem zabránit dalšímu šíření infekce. Srovnej: *karanténa*

AJ – isolation
 FJ – isolement

jaderná bezpečnost
jaderná bezpečnost

Stav a schopnost jaderného zařízení a osob obsluhujících jaderné zařízení zabránit nekontrolovatelnému rozvoji štěpné reakce nebo nedovolenému úniku radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí a omezovat následky nehod.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – nuclear safety
 FJ – sûreté nucléaire

jaderné zařízení

jaderná bezpečnost

- a) stavby a provozní celky, jejichž součástí je jaderný reaktor využívající štěpnou řetězovou reakci,
- b) zařízení pro výrobu, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů, kromě úpraven uranové rudy a skladů uranového koncentráту,
- c) úložiště radioaktivních odpadů, s výjimkou úložišť obsahujících výlučně přírodní radionuklidy
- d) zařízení pro skladování radioaktivních odpadů, jejichž aktivita přesahuje hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – nuclear installation/facilities

FJ – installation nucléaire

kadáver

veterinární bezpečnost

Tělo uhynulého, nedonošeného, mrtvě narozeného nebo utraceného zvířete.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – carcass

FJ – cadavre (*m*)

kafilérie → *asanační podnik*

karanténa

biologická bezpečnost

- a) Omezení aktivit zdravé fyzické osoby, která byla během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy (dále jen "fyzická osoba podezřelá z nákazy"), a lékařské vyšetřování takové fyzické osoby s cílem zabránit přenosu infekčního onemocnění v období, kdy by se toto onemocnění mohlo šířit.
- b) Dočasné, provozně a místně oddělené umístění zvířat podezřelých z nákazy zvířat nebo zvířat podezřelých z nakažení, v jehož průběhu se provádějí preventivní, diagnostické, popřípadě i léčebné úkony k ochraně před zavlečením nebo šířením nakažených zvířat.

(Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – quarantine

FJ – quarantaine (*f*)

karanténní opatření

biologická bezpečnost

Soubor organizačních opatření omezujících styk osoby, zvířete nebo rostliny podezřelé z nákazy s okolím → *zvýšený zdravotnický dozor*.

AJ – quarantine measures

FJ – mesures (*f, pl*) quarantenaire

kolektivní ochrana

ochrana obyvatelstva

Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit skupiny osob před následky mimořádných událostí a krizových situací. Zajišťuje se zejména evakuací z ohrožených nebo zasažených oblastí, případně ukrytím v improvizovaných nebo ve stálých úkrytech.

AJ – collective protection

FJ – collective protection (*f*)

plánování obrany státu

Činnost státu v rámci koalice vedená s cílem zabránění vojenskému i nevojenskému ohrožení a agresi proti kterémukoliv státu koalice, případně vedení obrany v prostoru kteréhokoli státu koalice.

AJ – collective defence

FJ – défense (*f*) collective

konflikt

obecné pojmy

Stav, ve kterém jednotlivé soupeřící strany sledují vzájemně protichůdné cíle. Může mít neozbrojený nebo ozbrojený charakter, podle rozsahu může být lokální, regionální nebo globální.

AJ – conflict

FJ – conflit

kontaminace mikroorganismy

biologická bezpečnost

Přechodná přítomnost infekčního agens na povrchu těla bez invaze do tkání či jejich reakce, nebo na povrchu předmětů.

AJ – contamination by microorganism

FJ – contamination (*f*) par microorganisme

kontrolované pásmo radiační ochrana

Prostory s regulovaným přístupem, ve kterých jsou zavedena zvláštní pravidla pro zajištění radiační ochrany nebo k zabránění rozšíření radioaktivní kontaminace.

veterinární bezpečnost

Zpravidla okruh o poloměru minimálně 10 km kolem ohniska (podle druhu nákazy).

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – control zone

FJ – zone de contrôle

kritická infrastruktura

krizové řízení

Kritickou infrastrukturou se rozumí výrobní a nevýrobní systémy a služby, jejichž nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, ekonomiku, veřejnou správu a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva.

AJ – critical infrastructure

FJ – infrastructure (*f*) critique

— evropská kritická infrastruktura

krizové řízení

Kritická infrastruktura nacházející se v členských státech, jejíž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad pro nejméně dva členské státy. Závažnost dopadu se posuzuje podle průřezových kritérií. To se vztahuje i na účinky způsobené meziodvětvovými závislostmi na jiných typech infrastruktury.

(Směrnice Rady o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu)

AJ – european critical infrastructure

FJ – infrastructure critique européenne

— fyzická ochrana kritické infrastruktury

krizové řízení

Soubor bezpečnostních opatření plánovaných a realizovaných k ochraně objektů kritické infrastruktury před nebezpečnými útoky fyzických osob.

AJ – physical protection of critical infrastructure

FJ – protection physique des infrastructures critiques

— objekt kritické infrastruktury

krizové řízení

Stavba nebo zařízení zajišťující fungování kritické infrastruktury.

AJ – object of critical infrastructure

— ochrana kritické infrastruktury

krizové řízení

Souhrn opatření, která při zohlednění možných rizik směřují k zabránění jejího narušení.

AJ – critical infrastructure protection

FJ – protection des infrastructures critiques

— subjekt kritické infrastruktury

krizové řízení

Vlastník nebo provozovatel objektů kritické infrastruktury.

AJ – subject of critical infrastructure

— subjekty kritické infrastruktury

finančního trhu

ekonomická bezpečnost

Česká národní banka, resp. určená banka, resp. určená pojišťovna, včetně definované sítě poboček, které zajišťují plošné pokrytí území státu základními finančními službami pro případ vzniku krizové situace. Základní finanční službou se rozumí poskytování bankovních služeb, zejména peněžního oběhu a platebního styku, pro fyzické a právnické osoby, u pojišťoven pak poskytování plnění pojistných událostí již v průběhu krizové situace. Subjekty splňují určitá kritéria, např. jejich postavení vyplývá z legislativních předpisů, existuje vztah k veřejným financím, významně se podílí na zajištění finančních služeb a produktů s celostátní i regionální působností. Subjekty kritické infrastruktury finančního trhu zpracovávají plán krizové připravenosti.

krizová opatření

krizové řízení

Opatření určená k řešení krizových situací a dále též činnosti ke zmírnění nebo odstranění následků způsobených krizovou situací. K jejich realizaci lze omezit některá práva a svobody a uložit konkrétní povinnosti.

AJ – emergency measures

FJ – mesures (*f, p*) de crise

krizová situace

krizové řízení, plánování obrany státu

Mimořádná událost, v jejímž důsledku se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jsou při ní ohroženy důležité hodnoty, zájmy či statky státu a

jeho občanů a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb a právnických a fyzických osob. → *mimořádná služba, mimořádná událost, nestandardní operace, vojenská krizová situace*.

(ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – emergency/crisis situation
FJ – situation (*f*) de crise

krizové plánování *krizové řízení*

Ucelený soubor postupů, metod a opatření, které věcně příslušné orgány a určené subjekty užívají při předcházení, přípravě a odezvě na činnosti v krizových situacích. Srovnej: *krizový plán*

AJ – contingency planning/crisis planning
FJ – planification (*f*) de crise

krizové riziko *krizové řízení*

Konkrétní riziko vyhodnocené na základě analýzy rizik. Zpracovatel krizového plánu uvádí výčet a hodnocení možných krizových rizik v náležitostech krizového plánu dle nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

(Metodika zpracování krizových plánů dle § 15 a § 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

krizové řízení *krizové řízení*

Souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a řešením krizové situace. Na krizové řízení je možno pohlížet z hlediska užšího nebo širšího významu tohoto pojmu. V širším významu se realizují opatření v oblasti obnovy a prevence, v užším významu se realizují opatření v oblasti přípravy (zejména krizové plánování), řešení krizové situace a likvidačních prací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

plánování obrany státu

Koordinovaná činnost prováděná za účelem utlumení krize, předejití její eskalace do ozbrojeného konfliktu a zastavení nepřátelství, které by mělo být jejím výsledkem.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – crisis management, emergency management (*AmE*)
FJ – gestion (*f*) des crises

Pozn.: pod pojmem „crisis management“ se např. v pojetí Evropské unie a NATO rozumí zcela jiná problematika než v ČR. Tímto pojmem je označováno uspořádání sporů a zajišťování bezpečnosti v postkonfliktních oblastech, jakož i prevence konfliktů – např. vysílání vojáků nebo policistů do zahraničních mírových misí apod., i řešení nejzávažnějších situací politickou cestou.

Přesný převod významu anglických slov „crisis“ a „emergency“ je nesnadný. V materiálech NATO je například rozlišováno mezi „crisis emergency“ a „conflict emergency“. Pod prvním pojmem je myšlena krizová situace vzniklá v důsledku přírodní pohromy, průmyslové havárie apod., kdežto druhý pojem se vztahuje ke krizovým situacím vzniklým následkem konfliktu, zejména ozbrojeného.

V amerických publikacích se pro český výraz „krizové řízení“ používá spíše označení „emergency management“. Srovnej AJ: *krizový plán, krizové plánování*.

krizový stav *krizové řízení*

Stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – state of crisis/crisis state
FJ – état (*m*) de crise

krizový stav v silniční nákladní dopravě *doprava*

Stav v silniční nákladní dopravě, který vyhláší vláda ČR nařízením, pokud převyšuje vývoj nabídky kapacit v silniční nákladní dopravě nejméně po dobu tří měsíců po sobě jdoucích vývoj poptávky nebo způsobuje intenzita silniční nákladní dopravy neprůjezdnost pozemních

komunikací. V nařízení vláda ČR stanoví dočasný zákaz vydávání koncesí k provozování silniční nákladní dopravy, dočasný zákaz změn koncese k provozování silniční nákladní dopravy, spočívající v rozšíření počtu vozidel, která dopravce používal přede dnem nabytí účinnosti nařízení vlády ČR k provozování silniční nákladní dopravy, a podmínky provádění těchto zákazů.

(Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě)

AJ – crisis state in the road freight transport
FJ – état de crise dans le transport routier des marchandises

Krizový štáb České národní banky

krizové řízení, ekonomická bezpečnost

Řídící a koordinační orgán České národní banky svolávaný za účelem řešení krizové situace v oblasti měnové politiky a bankovníctví, nebo za účelem řešení mimořádné události v České národní bance. Česká národní banka zřizuje krizový štáb na základě § 13 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Krizový štáb finančního trhu

krizové řízení, ekonomická bezpečnost

Koordinační orgán subjektů kritické infrastruktury finančního trhu v gesci České národní banky, svolávaný za účelem řešení krizových situací v oblasti finančního trhu ČR. Zjišťuje vzájemnou informovanost a koordinaci výkonných složek kritické infrastruktury finančního trhu a spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy, orgány krizového řízení a s orgány zapojenými v integrovaném záchranném systému.

Krizový štáb kraje

krizové řízení

Krizový štáb kraje zřizuje hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů

krizové řízení

Ministerstva a jiné správní úřady zřizují krizový štáb jako pracovní orgán k řešení krizových situací. Jeho složení a úkoly určí ministr nebo vedoucí správního úřadu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Krizový štáb obce

krizové řízení

Krizový štáb obce určené podle § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, zřizuje starosta příslušné obce jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Krizový štáb ústřední → Ústřední krizový štáb

Kybernetický terorismus, kyberterorismus

terorismus

Souhrnný název pro teroristické aktivity, jejichž cílem útoku, použitým prostředkem nebo přenašečem je tzv. „kyberprostor“, neboli jde o teroristické aktivity zaměřené proti a prováděné prostřednictvím počítačové sítě a touto sítí řízených systémů („informační elektronické síťové struktury“).

AJ – cyber-terrorism
FJ – cyberterrorisme

Likvidační práce

integrovaný záchranný systém

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – clearance, salvage operations
FJ – travaux (*m, pl*) de liquidation

Lokální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Běžně užívaný název pro regionální konflikt menšího rozsahu. Válečné střetnutí (ozbrojený konflikt) mezi dvěma státy vedené v určitém omezeném prostoru. Cíle bojujících stran (agresora i strany napadené), množství zasazených ozbrojených sil, rozmach operací a boje a doba jejich trvání jsou obsahově, prostorově a časově omezeny.

(Slovník mechanizovaného vojska)

AJ – local armed conflict
FJ – conflit (*m*) local

Mezní hodnota

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium pro regulaci nepřijatelného ozáření z přírodních radionuklidů.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Maximum Permitted Level

mimořádná situace

obecné pojmy

Situace vzniká v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostního systému, systému ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušnými orgány za použití jejich běžných oprávnění, postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.

V současnosti je tento pojem používán jen omezeně (např. zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Srovnej → *mimořádná událost*.

AJ – extraordinary (emergency) situation

FJ – situation (f) extraordinaire

mimořádná služba

plánování obrany státu

Vojenská činná služba vykonávaná za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

mimořádná událost

obecné pojmy

Událost nebo situace vzniká v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie.

integrovaný záchranný systém

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Událost důležitá z hlediska jaderné bezpečnosti nebo radiační ochrany, která vede nebo může vést k nepřijatelnému uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí, případně ke vzniku radiační nehody nebo radiační havárie, a tím i ke vzniku radiační mimořádné situace.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 318/2002 Sb., o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu (ruší vyhlášku č. 219/1997 Sb.), ve znění vyhlášky č. 2/2004 Sb.)

AJ – extraordinary event

FJ – événement (m) extraordinaire

mimořádná veterinární opatření (MVO)

veterinární bezpečnost

Opatření nařízená rozhodnutím krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze, popř. Státní veterinární správy, která jsou definována veterinárním zákonem.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – emergency veterinary measures

FJ – mesures vétérinaires d'urgence

mimořádné použití státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Využití státních hmotných rezerv při řešení krizové situace k jinému účelu, než pro který byly původně vytvořeny.

AJ – extraordinary (special) use of the State material reserves

FJ – utilisation (f) spéciale des réserves matérielles d'État

mimořádný státní závěrečný účet

ekonomická bezpečnost

Vypracovává ministerstvo financí po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů – rozpočtová pravidla)

AJ – extraordinary state final account

FJ – compte de clôture d'État extraordinaire

minimální limit položky hmotných rezerv hospodářská opatření pro krizové stavy

Vládou ČR stanovené minimální množství položky hmotných rezerv v hmotnostním vyjádření, pod které nesmí zásoba dané položky klesnout bez jejího souhlasu. Výši minimálního limitu navrhuje Správa státních hmotných rezerv ve spolupráci s věcně příslušným ústředním správním úřadem.

AJ – minimum limits for national reserve stocks
FJ – limites (*f*, *pl*) minimales des articles (*m*, *pl*) des réserves (*f*, *pl*) nationales

místa náhradních přemostění

doprava

Předem stanovená místa Ministerstvem obrany pro zabezpečení přednostní rychlé obnovy mostů v ose dopravní cesty (zpravidla železnice) nebo na objížďce (zpravidla silnice). K tomu jsou připravována konkrétní opatření v plánech technické ochrany.

AJ – places of provisional bridge structures
FJ – lieux d'ouvrages d'art provisoires

mobilizace

obecné pojmy

— **částečná mobilizace** plánování obrany státu

Mobilizace vztahující se na část vojáků v záloze nebo na část státního území.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

AJ – partial mobilization
FJ – mobilisation (*f*) partielle

— **systém hospodářské mobilizace** hospodářská opatření pro krizové stavy

Organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad, kterému zvláštní právní předpis svěřuje pravomoc k řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – economic mobilization system
FJ – système (*m*) de la mobilisation (*f*) économique

— **vojenská mobilizace** plánování obrany státu

Organizované hromadné povolání vojáků mimo činnou službu k mimořádné službě v ozbrojených silách ČR, doplnění stavu vojenských útvarů na válečné počty a převedení hospodářství z mírového na válečný stav. Zpravidla se realizuje spolu s doplněním ozbrojených sil ČR věcnými prostředky z civilního sektoru a převzetím objektů pro potřebu Armády ČR. Mobilizace může být všeobecná nebo částečná a vyhláší ji prezident ČR.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

AJ – mobilization
FJ – mobilisation (*f*)

— **všeobecná mobilizace** plánování obrany státu

Mobilizace, která se vztahuje na všechny vojáky v záloze kromě těch, kteří mají dočasné úlevy ze služební povinnosti nebo kteří jsou zproštěni mimořádné služby, a na celé státní území. Viz také mobilizace, částečná mobilizace.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

AJ – full-scale mobilization/general mobilization
FJ – mobilisation (*f*) générale

mobilizační dodávka hospodářská opatření pro krizové stavy

Nezbytná dodávka pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, uskutečňovaná po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – mobilization delivery
FJ – livraison (*f*) de mobilisation

mobilizační rezervy hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty, určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – mobilization reserves
FJ – réserves (*f*) de mobilisation (*f*)

náhradní přemostění

doprava

Mostní provizoria určená k překonávání přírodních překážek na určených dopravních cestách. Dělí se na plovoucí a na pevných podpěrách.

AJ – provisional bridge structure

FJ – ouvrages d'art provisoires

náhradní ubytování

ochrana obyvatelstva

Dočasné ubytování obyvatel postižených mimořádnou událostí nebo krizovou situací a to v objektech, které jsou pro ubytování osob určené a běžně používané.

AJ – alternative (substitute) accommodation

FJ – logement (*m*) supplémentaire

nákazová komise

veterinární bezpečnost

Určená skupina zaměstnanců veřejné správy, zřízená ředitelem krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze a která je jeho poradním orgánem.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – Disease Control Commission

FJ – Commission de lutte contre des maladies

nákazová situace

veterinární bezpečnost

Výskyt nebezpečné nákazy na určitém území nebo v určitém hospodářství.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – animal health situation

FJ – situation zoonitaire

nákazy na seznamu OIE

veterinární bezpečnost

Nákazy uvedené na seznamu Mezinárodního úřadu pro nákazy se sídlem v Paříži, jejichž výskyt může mít v postiženém regionu vážné hospodářské dopady.

AJ – list diseases OIE

FJ – maladies sur la liste de l'OIE

nárazníková zóna ochrany rostlin

rostlinolékařská péče

Území, ve kterém se určitý pro rostliny škodlivý organismus nevyskytuje nebo se proti němu

provádějí úřední opatření a které přiléhá k oblasti prosté určitého pro rostliny škodlivého organismu nebo ke chráněné zóně ochrany rostlin nebo k území, na které se vztahují úřední opatření z důvodu výskytu pro rostliny škodlivého organismu.

AJ – buffer zone (for plants)

FJ – zone tampon (pour végétaux)

nárazníkové pásmo

veterinární bezpečnost

Oblast určená omezením přemísťování a pravidelnou depistáží (podle závislosti na geografických, chovatelských, meteorologických a jiných podmínkách a na charakteru dané nákazy).

AJ – buffer zone

FJ – zone de protection/zone tampon

Národní akční plán boje proti terorismu

terorismus

Materiál, který je v rámci ČR souhrnem opatření, jejichž cílem je zvýšit připravenost země na možnost teroristického útoku proti jejím zájmům doma i ve světě. Spadají zde i kroky na posílení bezpečnosti civilního letectví, kritické infrastruktury, opatření ke zkvalitnění fungování Integrovaného záchranného systému nebo azylových procedur. Znění „Národního akčního plánu proti terorismu“ je každoročně aktualizováno přijetím usnesení vlády ČR.

návrh záplavového území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Dokumentace záplavového území, která je předkládána vodoprávnímu úřadu.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – floodplain proposal

FJ – plan (*m*) de la zone de l'inondation

nebezpečná chemická látka, nebezpečný

přípravek

environmentální bezpečnost

Látky nebo přípravky, které za podmínek stanovených zákonem č. 356/2003 Sb. mají jednu nebo více nebezpečných vlastností, pro které jsou klasifikovány jako: výbušné, oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé, hořlavé, vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilizující, karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci, nebezpečné pro životní prostředí.

(Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů)

AJ – dangerous chemical substance, dangerous chemical preparation
FJ – substance (*f*) chimique dangereuse, préparation (*f*) chimique dangereuse

nebezpečný odpad environmentální bezpečnost

Odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 zákona.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů)

AJ – hazardous waste
FJ – déchet (*m*) dangereux

nestandardní hraniční uzávěr (uzávěra státní hranice) azylová a migrační politika

Takové zostření režimu na úseku státní hranice (výjimečně na celé), které ji činí nepropustnou. Realizuje se na příkaz vlády ČR silami a prostředky ministerstva vnitra a financí a zpravidla za účasti Armády ČR.

AJ – non-standard border closure
FJ – barrage (*m*) frontière non-standard

nestandardní operace plánování obrany státu

Forma neválečné operace, na které se ozbrojené síly podílí pouze vyčleněnými silami. Provádí se jako součást opatření k odvrácení války. Realizuje se zpravidla uzávěrou vybraných úseků státní hranice nebo asistencí při činnosti jiných orgánů veřejné správy.

AJ – non-standard operation
FJ – opération (*f*) non-standard

nevojenská krizová situace krizové řízení

Situace v souvislosti se vznikem mimořádné události jako např. živelní pohromy, havárie a nehody velkého rozsahu, ohrožení demokratického zřízení, chodu hospodářství nebo základních lidských práv a svobod, ohrožení veřejného pořádku, narušení státních hranic migrační vlnou velkého rozsahu nebo při jiném rozsáhlém ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, která přímo nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením. Při nevojenské krizové situaci se vyhláší stav nebezpečí a nouzový stav.

V případě ohrožení demokratických základů státu se vyhláší stav ohrožení státu.

AJ – non-military crisis situation
FJ – situation (*f*) de crise non-militaire

nezbytná dodávka hospodářská opatření pro krizové stavy

Nezbytná dodávka výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Nezbytná dodávka je určena pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičských záchranných sborů a havarijních služeb a pro podporu výkonu státní správy, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Nezbytnou dodávkou se rovněž rozumí i mobilizační dodávka. Prioritně jsou nezbytné dodávky zajišťovány ze zdrojů dodavatelů nezbytných dodávek. Dalším zdrojem nezbytné dodávky jsou předem vytvořené zásoby v rámci státních hmotných rezerv (pohotovostní zásoby, mobilizační rezervy), případně prostředky zajištěné v rámci mezinárodní spolupráce a humanitární pomoci.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – necessary (indispensable) delivery
FJ – livraison (*f*) indispensable

nouzová vakcinace veterinární bezpečnost

Nouzová vakcinace proti nebezpečné nákaze se provádí pouze výjimečně. Lze k ní přistoupit jestliže Státní veterinární správa ČR (SVS) uvědomila předtím o tomto opatření Komisi a musí být přitom brán zřetel zejména na stupeň koncentrace zvířat v určitých oblastech, na nezbytnost chránit určitá plemena zvířat a na zeměpisnou oblast, v níž se nouzové očkování zvířat provádí. SVS určí na základě kladného vyjádření Komise, že je třeba změnit, rozšířit, ukončit nouzové očkování nebo v něm pokračovat.

AJ – emergency vaccination
FJ – vaccination d'urgence

nouzové přežití ochrana obyvatelstva

Nouzové přežití je dočasný způsob přežití obyvatelstva postiženého následky mimořádných událostí nebo krizových situací. Zahrnuje zejména opatření k nouzovému ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou a energiemi a organizování humanitární pomoci.

AJ – emergency survival
FJ – survie nécessaire/survie de nécessité

nouzové ubytování ochrana obyvatelstva

Dočasné ubytování obyvatelstva postiženého mimořádnou událostí nebo krizovou situací v objektech, které pro ubytování osob nejsou určené a běžně používané, ale jsou pro tento účel dočasně upravené a vybavené tak, aby splňovaly základní požadavky pro spánek, odpočinek a hygienické potřeby osob.

AJ – emergency quarters
FJ – logement (*m*) provisoire

nouzové zásobování vodou vodní hospodářství

Způsob řešení zásobování vodou za krizových situací, jehož účelem je zabezpečení nezbytného množství vody požadované jakosti v případech, kdy stávající systém zásobování vodou je zcela nebo částečně nefunkční. Nouzové zásobování vodou je omezovalo časově na nezbytně nutnou dobu.

AJ – emergency water supply
FJ – approvisionnement de secours en eau

nouzové zásoby ropy a ropných produktů hospodářská opatření pro krizové stavy

Část státních hmotných rezerv vytvářená a udržovaná Správou státních hmotných rezerv v množství průměrné spotřeby za dané období vymezeném počtem dní a ve skladbě stanovenými zákonem, určená pro regulovanou spotřebu v době stavu ropné nouze vzniklého z nedostatku ropy a ropných produktů.

(Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – emergency crude oil and petroleum products stocks (emergency oil stocks)
FJ – stocks (*m, pl*) de secours du pétrole brut et des produits (*m, pl*) pétroliers (*stocks pétroliers*)

nouzový státní rozpočet ekonomická bezpečnost

Forma státního rozpočtu zpracovávaná v případě vyhlášení stavu ohrožení státu od doby jeho vyhlášení do konce kalendářního roku. Do 10 dní od vyhlášení stavu ohrožení státu je předkládán vládě.

(Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů – rozpočtová pravidla)

AJ – emergency state budget
FJ – budget de secours d'État

nouzový stav krizové řízení

Stav vyhlášený vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

(Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky)

AJ – state of emergency
FJ – état (*m*) d'urgence

nouzový stav v devizovém hospodářství ekonomická bezpečnost

Nouzový stav v devizovém hospodářství vyhláší vláda ČR nařízením, je-li bezprostředně a vážně ohrožena platební schopnost vůči zahraničí, nebo, je-li bezprostředně a vážně ohrožena vnitřní měnová rovnováha ČR. V době nouzového stavu v devizovém hospodářství je zakázáno nabývat devizové hodnoty za českou měnu, provádět veškeré úhrady z tuzemska do zahraničí, včetně převodů peněžních prostředků mezi bankami a jejich pobočkami, a ukládat peněžní prostředky na účtech v zahraničí (*ohrožení platební schopnosti vůči zahraničí*) nebo prodávat tuzemské cenné papíry cizozemcům, přijímat finanční úvěry od cizozemců, zřizovat v tuzemsku účty cizozemcům a ukládat peněžní prostředky na účty cizozemců a převádět peněžní prostředky ze zahraničí do tuzemska mezi bankami a jejich pobočkami (*ohrožení vnitřní měnové rovnováhy ČR*), není-li vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení.

(Zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon)

objednatel mobilizační dodávky hospodářská opatření pro krizové stavy

Ústřední správní úřad, který má ve své pravomoci řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů nebo odborně příslušný ústřední správní úřad, na jehož návrh byl jmenován subjektem hospodářské mobilizace i dodavatel nezbytné dodávky, který ji zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav, a to po dobu trvání jmenování takového dodavatele subjektem hospodářské mobilizace.

AJ – orderer of a mobilization delivery
FJ – ordonnateur (*m*) de la fourniture de mobilisation

objekt kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

objekty důležité pro obranu státu **plánování obrany státu**

Objektem důležitým pro obranu státu se rozumí pozemek nebo stavba umístěná ve vojenském újezdu včetně příslušenství, který má z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil, a dále:

- a) pozemky a stavby, k nimž výkon vlastnického práva státu a jiných majetkových práv státu vykonává ministerstvo nebo právnická osoba jím zřízená nebo založená,
- b) pozemky a stavby určené k ochraně obyvatel,
- c) pozemky, stavby a další objekty strategického významu, které určí vláda,
- d) pozemky a stavby, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou mít strategický význam a které určí vláda.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

objekty možného napadení **plánování obrany státu**

Pozemky a stavby, které při zajišťování obrany státu nemají strategický význam, ale na území správních obvodů krajů a obcí mají význam zásadní. Jedná se například o budovy územních samospráv, zdroje pitné vody, nemocnice, civilní letiště, mosty nebo velkosklady potravin.

(Směrnice Ministerstva obrany k výběru objektů obranné infrastruktury a zpracování dokumentace)

obměna položky státních hmotných rezerv **hospodářská opatření pro krizové stavy**

Nahrazení státních hmotných rezerv novou zásobou stejné položky s cílem zachovat její jakost a nenarušit její připravenost k použití. Obměna se provádí podle lhůt obměn stanovených Správou státních hmotných rezerv pro jednotlivé položky podle trvanlivosti a užitných vlastností skladovaných předmětů a materiálu.

AJ – rotation of a category of state material reserves

FJ – rotation (f) de l'article des réserves matérielles d'État

obnovovací práce **integrováný záchranný systém**

Činnosti spočívající v revitalizaci životního prostředí a směřující k únosné obnově životního prostředí, společenského života a materiálních

hodnot. Obecně jde o činnosti směřující k obnově území, které neodstraňují riziko ohrožení života a životního prostředí a nemají charakter záchranných a likvidačních prací (bezprostředních opatření).

(Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí)

AJ – renovation works

FJ – travaux (m, pl) de rénovation (f)

obrana státu **plánování obrany státu**

Souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil státu a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – national defence

FJ – défense (f) de l'État/défense nationale

obrana zázemí **plánování obrany státu**

Obrana důležitých správních, hospodářských a administrativních středisek a aglomerací, obrana a střežení objektů zvláštní důležitosti a ostatních důležitých objektů na tomto území, obrana pasivních úseků státní hranice, ničení vzdušných výsadků a diverzních skupin protivníka a plnění dalších úkolů.

AJ – protection and defence of the rear area

FJ – installations (f, pl) défensives

obranná operace **plánování obrany státu**

Základní druh operační činnosti vojenských svazů (operačních uskupení). Představuje souhrn paleb, manévřů, úderů a dalších činností vojsk vedených ve stanoveném prostoru obrany a času, sladěných podle jednotného záměru. Je vedena s cílem vyčerpat útočné možnosti nepřítele, rozvrátit a zastavit jeho útok a udržet životně důležité prostory zabezpečující základní funkce státu.

AJ – defence operation

FJ – opération (f) défensive

obranná politika

plánování obrany státu

Přirozená a trvalá součást bezpečnostního úsilí státu. Určuje a realizuje politické přístupy k posláni ozbrojených sil v souladu se zájmy ČR definovanými Bezpečnostní strategií ČR. Základní opatření obranné a vojenské politiky jsou zveřejňována a aktualizována v programových prohlášeních vlády ČR.

AJ – defence policy

FJ – politique (f) de défense

obranné plánování

plánování obrany státu

Plánovací proces, jehož cílem je zajistit vojenské schopnosti nutné pro provedení operačních plánů.

AJ – defence planning

FJ – planification (f) défensive

obranyschopnost státu

plánování obrany státu

Schopnost státu zajistit svoji svrchovanost, územní celistvost a ústavní zřízení před jakýmkoli vojenským ohrožením. Dosahuje se mezinárodněpolitickými, vojenskými, bezpečnostními, hospodářskými, ochrannými, technickými a dalšími opatřeními.

AJ – defence capacity of a country, national defence capability

FJ – capacité (f) défensive de l'État

odběratel mobilizační dodávky → objednatel mobilizační dodávky

odpad

environmentální bezpečnost

Každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k zákonu č. 185/2001 Sb.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste

FJ – déchet (m)

odpadové hospodářství

environmentální bezpečnost

Činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste management

FJ – aménagement (m) des déchets

ohnisko nákazy zvířat

veterinární bezpečnost

Mimořádnými veterinárními opatřeními vymezené území, chov, stáj, farma, kde byla prokázána nákaza.

AJ – centre of an animal disease outbreak (animal disease outbreak centre)

FJ – foyer de maladie des animaux

ochrana ekonomiky

ekonomická bezpečnost

Souhrn opatření k zajištění funkčnosti hospodářské a finanční soustavy státu, zajištění zdrojů pro řešení mimořádných a krizových situací a pro zabezpečení základních materiálních potřeb obyvatelstva a státu v době krizových stavů.

AJ – protection of economy

FJ – protection de l'économie

ochrana kritické infrastruktury → kritická infrastruktura

ochrana obyvatelstva

ochrana obyvatelstva

Plnění úkolů civilní ochrany při ozbrojeném konfliktu¹⁾ i mimo něj, zejména varování, vyrozumění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. Viz také: civilní ochrana

Výklad ochrany obyvatelstva není jednotný, v některých zemích, které nemají systém krizového řízení je termín ochrana obyvatelstva užíván v širším výkladu jako systém nevojenské ochrany – řeší např. i ochranu vnitřní bezpečnosti a ekonomiky.

¹⁾ Čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám ze dne 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Protokol I), přijatého v Ženevě dne 8. června 1977

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – protection of population

FJ – protection (f) des populations

ochrana vnitřní bezpečnosti státu

obecné pojmy

Souhrn opatření k zabezpečení ochrany ústavního zřízení státu, zákonnosti a lidských práv a svobod proti všem druhům stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb.

AJ – protection of internal security of the state

FJ – protection (*f*) de la sécurité intérieure de l'État

ochranné pásmo

veterinární bezpečnost

Zpravidla území o poloměru minimálně 3 km kolem ohniska nákazy zvířat.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – protection zone in relation to animal disease

FJ – zone (*f*) de protection relative à la maladie des animaux

operace na podporu míru

mezinárodní spolupráce

Operace, při kterých jsou nestranně používány diplomatické, civilní a vojenské prostředky, zpravidla podle zásad a principů Charty OSN, za účelem obnovení nebo udržení míru. Tyto operace mohou zahrnovat předcházení konfliktům, vytváření míru, prosazování míru, udržování míru, budování míru a humanitární operace. Příbuzné výrazy: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – peace support operation

FJ – opération (*f*) de soutien de la paix

operace pro budování míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace pro řešení základních příčin konfliktu a pro dlouhodobé zabezpečení potřeb obyvatelstva, která využívá vzájemně se doplňující diplomatické civilní, a v případě nutnosti vojenské prostředky. Tato mírová operace vyžaduje závazné a dlouhodobé vynakládání úsilí a může probíhat souběžně s jinými typy mírových operací.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – peacebuilding operation

FJ – opération de consolidation (*f*) de la paix

operace pro nastolení míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace vedená po vzniku konfliktu s cílem dosáhnout příměří nebo mírového urovnání, k čemuž je využíváno především diplomatických aktivit, které mohou být v případě nutnosti podpořeny přímým nebo nepřímým použitím vojenských prostředků.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – peacemaking operation, příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peace support operation

FJ – opération de rétablissement (*m*) de la paix

operace pro udržování míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace, která následuje po uzavření dohody nebo po zastavení palby, čímž bylo nastoleno příznivé prostředí s vysokou mírou shody a porozumění a s nízkou mírou hrozby narušení tohoto stavu. Použití síly příslušníky mírových jednotek se zpravidla omezuje na vlastní obranu.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – peacekeeping operation, příbuzné výrazy: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacemaking; peace support operation

FJ – opération de maintien (*m*) de la paix

operační příprava státního území

plánování obrany státu

Souhrn opatření vojenského, ekonomického a obranného charakteru, která se plánují a uskutečňují v míru, za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu s cílem vytvořit na území státu nezbytné podmínky pro splnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – operational preparation of national territory

FJ – préparation (*f*) opérationnelle du territoire (*m*) national

operační uskupení

plánování obrany státu

Uskupení vojsk Armády ČR s nestálou strukturou, vytvořené s ohledem na specifickou povahu úkolu a předurčené k operační činnosti při strategické obraně ČR. Vytvoření operačního uskupení představuje vyčlenění sil a prostředků

pozemních a vzdušných sil, logistiky a ostatních složek Armády ČR.

AJ – operational task force
FJ – groupement (*m*) opérationnel

optimalizace radiační ochrany radiační ochrana

Postupy k dosažení a udržení takové úrovně radiační ochrany, aby riziko ohrožení života, zdraví osob a životního prostředí bylo tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Optimisation of Radiation Protection
FJ – optimisation de la protection contre la radiation

optimalizační mez radiační ochrana

Horní mez očekávaných dávek, kterými daný zdroj může působit na fyzické osoby a která se stanoví pro účely přípravy optimalizace radiační ochrany.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Dose Constraint
FJ – contrainte de dose

orgán ochrany veřejného zdraví biologická bezpečnost

Orgán, který vykonává státní správu v ochraně veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice).

(Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – Public Health Authority
FJ – autorité de santé publique

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) mezinárodní spolupráce

Organizace, která stanovuje standardy a normy chování ve všech dimenzích bezpečnosti. Je základem instrumentem v předcházení konfliktů, zvládnutí krizí a postkonfliktní rehabilitaci. Opírá se o podporu jiných organizací. Je rámcem pro jednání o kontrole ozbrojení v Evropě a místem setkávání ke konzultacím o bezpečnostních otázkách.

AJ – Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)
FJ – l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe

Organizace Severoatlantické smlouvy mezinárodní spolupráce

Organizace vznikla ratifikací tzv. Severoatlantické smlouvy dne 4. dubna 1949. Hlavním cílem organizace je vytvoření efektivního společenství kolektivní obrany k ochraně svobody, bezpečnosti, stability a blahobytu národů v severoatlantické oblasti. Aliance nyní sdružuje 26 států. Česká republika je členem Aliance od 12. 3. 1999.

AJ – North Atlantic Treaty Organization (NATO)
FJ – Organisation du Traité de l'Atlantique Nord (OTAN)

orgány krizového řízení krizové řízení

Orgány (vláda ČR, ministerstva a ostatní správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů, obcí a určené orgány s územní působností), které ve prospěch svého zřizovatele zabezpečují analýzu a vyhodnocení možných ohrožení jeho bezpečnosti, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními a řešením krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – emergency management authorities
FJ – organes (*m, p*) de la gestion de crise

osobní pomoc krizové řízení, integrovaný záchranný systém

Činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce. Osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – individual aid
FJ – aide (*f*) individuelle, assistance (*f*) individuelle

ostatní pomoc integrovaný záchranný systém

Pomoc poskytnutá pro potřebu složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací na žádost hasičského záchranného sboru kraje, krajského

úřadu nebo ministerstva vnitra. Pro poskytování ostatní pomoci mohou být využita hospodářská opatření, vojenské útvary a vojenská zařízení ozbrojených sil České republiky podle zvláštních právních předpisů.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – special aid
FJ – aide spéciale

ostatní složky IZS integrováný záchranný systém

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – special sections/other emergency services of IRS
FJ – les autres éléments du Système de sauvetage intégré

osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace hospodářská opatření pro krizové stavy

Veřejná listina, vydávaná Správou státních hmotných rezerv na základě rozhodnutí jejího předsedy vybraným právníkům a podnikajícím fyzickým osobám zabezpečujícím mobilizační dodávku a ve výjimečných případech i nezbytnou dodávku, je-li tato zabezpečována pro stav ohrožení státu a válečný stav. Osvědčením se držitel prokazuje třetím osobám při uplatnění svých práv.

AJ – certificate on the appointment of a subject of economic mobilization (of an economic mobilization subject)
FJ – certificate (*m*) de la nomination du sujet (*m*) de mobilisation économique

ozáření radiální ochrana

Vystavení fyzických osob a životního prostředí ionizujícímu záření.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový

zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – exposure
FJ – irradiation

ozbrojené síly ČR plánování obrany státu

Síly, které vytváří ČR k zajišťování své bezpečnosti. Ozbrojené síly se člení na Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly ČR plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně proti napadení. Ozbrojené síly se podílejí na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru účastí na mírových operacích, záchranných humanitárních akcích.

(Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky)

AJ – armed forces of the Czech Republic
FJ – forces (*f, pl*) militaires de la République tchèque/forces armées de la République tchèque

ozbrojený bezpečnostní sbor obecné pojmy

Ozbrojený bezpečnostní sbor plní obecné a speciální úkoly bezpečnostního charakteru, které vyplývají z bezpečnostní politiky státu, jako jsou ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti a majetku, právnických osob a jejich majetku.

Jedná se o Policii ČR, Vězeňskou službu ČR a Celní správu ČR.

AJ – armed security forces/corps
FJ – corps (*m*) armé de la sécurité

pandemie biologická bezpečnost

Epidemický výskyt onemocnění na území více států (kontinentů).

AJ – pandemics
FJ – pandémie

panzootie veterinární bezpečnost

Epizootie, resp. epizootický proces, který dosáhne nejvyššího stupeň intenzity rozšířením na velkém území (několik států, kontinent).

AJ – panzootics
FJ – panzootie

Partnerství pro mír mezinárodní spolupráce

Program NATO, jehož cílem je zvýšit stabilitu a bezpečnost v Evropě. Zaměřuje se na spolupráci související s obranou, pomáhá zvyšovat stabilitu, snižovat ohrožení míru a budovat posílené bezpečnostní vztahy založené na praktické spolupráci a závazku dodržování demokratických zásad. Je založen na dvoustranném vztahu mezi Aliancí a každým jedním členem Partnerství pro mír.

AJ – Partnership for Peace (PfP)
FJ – Partenariat (m) pour la paix (PPP)

pásmo dozoru veterinární bezpečnost

Zpravidla území o poloměru 10 km kolem ohniska nákazy zvířat.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – protection zone in relation to animal disease
FJ – zone (f) de protection en relation de maladie des animaux

plán obecné pojmy

Předem stanovený soubor úkonů a postupů v určité činnosti, která má být prováděna, zajišťující dosažení vytyčeného cíle.

AJ – plan
FJ – plan

— **dílčí plán obrany** plánování obrany státu

Dílčí plán obrany je plánovací dokument, který popisuje činnost ministerstev, dalších ústředních správních úřadů, České národní banky a krajských úřadů při zajišťování obrany České republiky, v závislosti na oblasti působnosti a na úkolech jim stanovených v Plánu obrany České republiky a zvláštním právním předpisem.

— **evakuační plán** ochrana obyvatelstva

Soubor opatření k zabezpečení přemístění osob, zvířat, předmětů, kulturní hodnoty, technického zařízení příp. strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst zasazených nebo ohrožených mimořádnou událostí vyžadující vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu.

(Zákon č. 237/2000 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 67/2001 Sb., a § 13 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva)

AJ – evacuation plan
FJ – plan (m) d'évacuation (f)

— **havarijní plán** radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Soubor plánovaných opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků, který se zpracovává pro

- prostory jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se vykonávají radiační činnosti (*vnitřní havarijní plán*),

AJ – on-site emergency plan

- přepravu jaderných materiálů nebo zdrojů ionizujícího záření (*havarijní plán*),

AJ – emergency rule

- oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se nachází zdroj ionizujícího záření, v níž se na základě výsledků rozborů možných následků radiační havárie uplatňují požadavky z hlediska havarijního plánování, která se nazývá zóna havarijního plánování (*vnější havarijní plán*).

AJ – off-site emergency plan

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

krizové řízení, integrovaný záchranný systém

Dokument, v němž jsou uvedeny popisy činností a opatření prováděných při vzniku závažné havárie vedoucí ke zmírnění jejich dopadů

- uvnitř objektu nebo u zařízení – *vnitřní havarijní plán*

AJ – internal emergency plan
FJ – plan (m) d'accident interne

- v okolí objektu nebo zařízení – *vnější havarijní plán*.

AJ – external emergency plan
FJ – plan (m) d'accident externe

(Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením

činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

AJ – emergency plan

FJ – plan (m) d'accident

— havarijní plán kraje

integrováný záchranný systém, krizové řízení

Soubor plánovaných opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a dalších opatření na území kraje. (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, příloha č. 1 vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS)

AJ – emergency plan of the region

FJ – plan (m) d'accident de la région

— krizový plán

krizové řízení

Je soubor dokumentů obsahující popis a analýzu hrozeb a souhrn krizových opatření a postupů, které ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy zpracovávají k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v dané působnosti dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

AJ – contingency plan, response plan, crisis plan

FJ – plan (m) de crise

— operační plán

krizové řízení

Přílohová část krizového plánu nezbytná ke zvládnutí krizové situace, která pro konkrétní druh krizové situace na daném území stanoví postupy, zásady, opatření, síly a prostředky pro její řešení, plány jejich nasazení a zabezpečení. Je to v podstatě rozpracování typových plánů a dalších dokumentů pro daný správní úřad, území, složky nebo objekt.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – operational plan

FJ – plan (m) opérationnel

— plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu

krizové řízení

Přílohová část krizového plánu nezbytná ke zvládnutí krizové situace, která stanoví postupy a termíny zabezpečení připravenosti k plnění úkolů

při krizových situacích a opatření k zajištění vlastní ochrany před následky krizových situací.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – readiness plan for action

FJ – plan (m) de capacité (f) d'agir

— plán hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná součást krizové dokumentace zpracovaná ústředním správním úřadem (objednatel mobilizační dodávky), do jehož působnosti patří řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, v systému hospodářské mobilizace. Obsahuje přehled mobilizačních dodávek a jejich dodavatelů a je určen pro využití za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – economic mobilization plan

FJ – plan (m) de la mobilisation économique

— plán krizové připravenosti

krizové řízení

Plán, ve kterém je v návaznosti na zajišťování plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

— plán nezbytných dodávek

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná část krizového plánu zpracovaná správním úřadem v systému nouzového hospodářství. Obsahuje přehled nezbytných dodávek a přehled jejich dodavatelů.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – necessary (indispensable) delivery plan (schedule)

FJ – plan (m) des livraisons (f, pl) indispensables

— plán obrany

plánování obrany státu

Základní plánovací dokument pro řízení a organizaci zajišťování obrany státu.

(Nařízení vlády č. 51/2004 Sb., o plánování obrany státu)

— **plán opatření hospodářské mobilizace**
hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná část plánu krizové připravenosti zpracovaná dodavatelem mobilizační dodávky v systému hospodářské mobilizace. Obsahuje organizační, materiální a jiné zajištění mobilizační dodávky; vybrané údaje tohoto plánu předává dodavatel mobilizační dodávky objednateli mobilizační dodávky, odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu, Správě státních hmotných rezerv a územně příslušnému krajskému úřadu. Předané údaje je povinen aktualizovat

- a) v době, kdy není vyhlášen žádný z krizových stavů, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy nastala jejich změna,
- b) v době po vyhlášení krizových stavů neprodleně.

Obsah a postup zpracování plánu opatření hospodářské mobilizace je upraven vyhláškou Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – plan of economic mobilization measures
FJ – plan (*m*) de mesures (*f, pl*) de la mobilisation économique

— **plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR**
hospodářská opatření pro krizové stavy

Racionalizovaná a podle důležitosti uspořádaná sestava požadavků ústředních správních úřadů na vytvoření civilních zdrojů potřebných k zabezpečení nezbytných a mobilizačních dodávek, které nelze zajistit běžným způsobem a prostředky existujících civilních zdrojů. Plán zpracovává Správa státních hmotných rezerv.

AJ – plan of civil resources provision for the security of the Czech Republic
FJ – plan (*m*) des ressources (*f, pl*) civiles pour la sécurité de la République tchèque

— **Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR**
veterinární bezpečnost

Dokument vypracovaný pro případ výskytu nebezpečných nálezů vyjmenovaných v zákoně o veterinární péči, jakož i pro případ vzniku mimořádné situace.

AJ – Contingency Plan of the SVA CR

— **poplachový plán IZS kraje**
integrováný záchranný systém

Dokument vydaný formou nařízení kraje pro povolávání pomoci vybraných sil a prostředků složek IZS a při strategické koordinaci záchranných a likvidačních prací na úrovni kraje.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému)

AJ – regional alert plan of the integrated rescue system (IRS)

FJ – plan (*m*) d'alerte de Système de sauvetage intégré de la région

— **povodňový plán**
vodní hospodářství, environmentální bezpečnost

Dokumenty, jež obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlášené a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodňové narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – flood plan

FJ – plan (*m*) d'inondation

— **typový plán**
krizové řízení

Přílohová část krizového plánu nezbytná ke zvládnutí krizové situace, kterou ústřední správní úřad podle své působnosti stanoví pro jednotlivé druhy krizových situací doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – model action plan

FJ – plan (*m*) type

— **ústřední poplachový plán IZS**
integrováný záchranný systém

Dokument schválený ministrem vnitra pro povolávání vybraných sil a prostředků složek IZS při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému)

AJ – central alert plan of the integrated rescue system

FJ – plan (m) d'alerte central de Système de sauvetage intégré

Plánovací výbor pro civilní letectví → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Plánovací výbor pro námořní dopravu → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

plánovaná pomoc na vyžádání integrovaný záchranný systém

Předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami integrovaného záchranného systému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací.

(Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – planned aid to be granted on request

FJ – l'assistance planifiée sur demande

plánování civilních zdrojů
hospodářská opatření pro krizové stavy

Činnost správních úřadů při přípravě hospodářských opatření pro řešení krizových stavů, směřující k zajištění nezbytných dodávek v systémech nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace podle potřeb vyplývajících z krizových plánů a spočívající v efektivním využití existujících civilních zdrojů v okruhu své působnosti.

AJ – civilian resources planning

FJ – planification (f) des ressources civiles

plánování obrany státu
plánování obrany státu

Soubor plánovaných opatření, vzájemně se ovlivňujících, k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením a ke splnění všech požadavků na zajišťování obrany státu, zabezpečení mezinárodních smluvních závazků

o společné obraně, včetně podílu ozbrojených sil na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru, účasti na mírových operacích a podílu záchranných prací a při plnění humanitárních úkolů.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky ve znění zákona č. 320/2002 Sb.)

AJ – state defence planning

FJ – planification de la défense d'État

poddodavatel mobilizační dodávky
hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel výrobku nebo služby, kterou je podmíněna kompletace předmětu mobilizační dodávky. Materiální a finanční požadavky poddodavatele mobilizační dodávky související s plněním dodávky výrobku nebo služby jsou uplatňovány cestou dodavatele finální mobilizační dodávky u odběratele mobilizační dodávky.

AJ – subcontractor of a mobilization delivery

FJ – fournisseur (m) de chaine de la fourniture de mobilisation

podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
ochrana obyvatelstva

Podzemní prostory vytvořené ražením:

a) tunely a štoly, pokud jejich délka přesáhne 50 m, a tunely a štoly metra,

b) kolektory, včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet,

c) jiné prostory o objemu větším než 1000 m³ zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti,

d) stavby pro účely ochrany obyvatelstva,

e) kanalizační stoky o světlém průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,

f) odvodňovací a vodovodní štoly o světlém průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,

g) stará nebo opuštěná důlní díla zpřístupněná veřejnosti.

(Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – underground object

FJ – construction souterraine

podzemní vody
vodní hospodářství

Vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásnu nasycení v přímém styku

s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající drenážními systémy a vody ve studních.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – groundwater

FJ – eaux (*f, pl*) souterraines

Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR → *plán*

pohotovostní zásoby

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní materiály a výrobky určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem. Vytvářejí se na základě požadavků vyplývajících z krizových plánů ústředních správních úřadů.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – emergency reserves

FJ – réserves (*f, pl*) d'urgence

Policejní pracovní skupina k terorismu

mezinárodní spolupráce

Organizace sdružující odborníky na oblast boje proti terorismu ze zemí EU, Norska a Švýcarska, která není institucionálně nijak spojena se strukturami EU.

AJ – Police Working Group on Terrorism (PWGT)

FJ – Groupe de Travail sur le Terrorisme

politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

obecné pojmy

Soubor cílů, úkolů a prostředků směřujících k všestrannému zabezpečení preventivní a represivní činnosti v oblasti kriminality, úsilí zaručit individuální svobody a práva občanů a ochranu demokratického ústavního zřízení. Formuluje doktrinární principy, zásady, metody a systém bezpečnostní policejní činnosti, jakož i součinnost s ostatními orgány činnými v trestním řízení v ČR s analogickými složkami sousedních států a mezinárodními organizacemi (Interpol, Europol).

AJ – policy of interior policy and public order

FJ – politique (*f*) de l'ordre public et la sécurité intérieure

položka hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Jednotlivý materiál, zařazený do hmotných rezerv na základě požadavku vyplývajícího z krizového plánu odborně příslušného ústředního správního úřadu, s výjimkou nouzových zásob ropy, jejichž výše je dána zákonem č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy. Zařazení položky do seznamu položek hmotných rezerv schvaluje vláda ČR na návrh Správy státních hmotných rezerv s přihlédnutím k technickým a ekonomickým hlediskům.

AJ – item of material reserves

FJ – catégorie (*f*) des réserves (*f, pl*) matérielles

pořizování hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Zabezpečení (nákup, převod, atd.) jednotlivých položek hmotných rezerv v rámci vládou ČR schválených minimálních limitů a orientačních cílových stavů.

AJ – provision / aquisition of material reserves

FJ – aquisition (*f*) des réserves matérielles

poškození životního prostředí

environmentální bezpečnost

Poškození životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – environmental damage

FJ – les atteintes (*f, pl*) à l'environnement

povodeň

vodní hospodářství

Povodeň je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Přechodné výrazné stoupnutí vodní hladiny konkrétního vodního toku, při kterém se voda z koryta vylévá, způsobuje následné zaplavení bezprostředního i blízkého okolí vodního toku, ohrožuje životy a majetek, devastuje životní prostředí a působí značné materiální škody. Povodeň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami či chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho

havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň). Povodňové stupně aktivity: I. stupeň – stav bdělosti, II. stupeň – stav pohotovosti, III. stupeň – stav ohrožení.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – flood
FJ – inondation (*f*)

povodí

vodní hospodářství

Povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku (obvykle soutok s jiným vodním tokem nebo vyústění vodního toku do jiného vodního útvaru). Povodí je ohraničeno rozvodnicí, kterou je myšlená hranice geomorfologického rozhraní mezi sousedními povodími. Plocha povodí zahrnuje také plochy povrchových vodních útvarů v povodí.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – basin
FJ – bassin (*m*)

povrchové vody

vodní hospodářství

Vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – surface water
FJ – eaux (*f, pl*) de surface

pracoviště krizového řízení

krizové řízení

Pracoviště (pracovník, organizační celek) pověřené statutárním orgánem koordinací krizového řízení, zajištěním připravenosti na řešení úkolů za krizových stavů a jejich plnění.

AJ – crisis/emergency management bureau
FJ – bureau (*m*) de gestion de crise

pracovní povinnost

krizové řízení

Povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizo-

vé situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – work obligation
FJ – obligation (*f*) à travailler

pracovní výpomoc

krizové řízení, plánování obrany státu

Povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeby pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – temporary help
FJ – aide (*f*) / assistance (*f*) du travail (*m*)

právo na sebeobranu

obecné pojmy

Přirozené právo každého státu použít ozbrojené síly na individuální nebo kolektivní sebeobranu proti ozbrojenému útoku

(Článek 51 Charty OSN)

AJ – right to self-defence
FJ – droit (*m*) à la riposte légitime

prevence

obecné pojmy

Soubor opatření, jejichž cílem je předcházení mimořádným událostem a krizovým situacím popř. předcházení škodlivým činnostem. Opatření jsou pasivní [technická (např. výstavba různých ochranných systémů), organizační a výchova obyvatel] a aktivní (výstavba systémů, které snižují vznik mimořádné situace apod.).

AJ – prevention
FJ – prévention (*f*)

preventivní práce

integrovaný záchranný systém

Činnosti a opatření materiálního, plánovacího, organizačního a vzdělávacího charakteru, které mají za účel předejít možnosti vzniku mimořádné události, snížit pravděpodobnost jejího vzniku nebo snížit škodlivé působení mimořádné události po jejím případném vzniku.

(Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí)

AJ – preventive work
FJ – travaux (*m, pl*) préventifs

prostředky improvizované ochrany ochrana obyvatelstva

Prostředky improvizované ochrany jsou jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany.

(Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva)

AJ – improvised protective equipment
FJ – moyens de protection improvisés

prostředky individuální ochrany ochrana obyvatelstva

Prostředky k ochraně jednotlivce, sloužící k ochraně očí, dýchacích cest i celého povrchu těla před působením nebezpečných chemických, biologických látek a ionizujícího záření. Jedná se o ochranné masky, dětské ochranné vaky, dětské ochranné kazajky, ochranné oděvy a ochranné filtry pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla.

AJ – individual protective equipment
FJ – moyens de protection individuels

protiepidemická opatření biologická bezpečnost

Cílená opatření k předcházení vzniku nebo potlačení již vzniklých nákaz. Mají charakter preventivní nebo represivní a jsou zaměřena buď na eliminaci zdroje nákazy, přerušení cest přenosu nebo zvýšení specifické i nespecifické imunity vnímavých jedinců.

AJ – epidemiological measures
FJ – mesures épidémiologiques

protiteroristická činnost terorismus

Činnost zahrnující použití pasivních prostředků i aktivní nasazení silových prostředků proti terorismu.

AJ – counter-terrorism activity
FJ – activités de la lutte contre le terrorisme

Protiteroristický koordinátor EU mezinárodní spolupráce, terorismus

Funkce zřízená v Sekretariátu Rady EU v souvislosti s přijetím Deklarace Rady EU proti terorismu ve dnech 25.–26. 3. 2004. Jeho úkolem je identifikovat slabiny jednotlivých členských zemí EU a Unie jako celku v oblasti boje proti terorismu a předkládat návrhy pro jejich překlenování.

AJ – EU Counter-Terrorism Coordinator
FJ – Coordinateur de la lutte contre le Terrorisme de l'Union Européenne

Protiteroristický výbor Organizace spojených národů mezinárodní spolupráce, terorismus

Výbor Rady bezpečnosti OSN ustavený po útocích na USA z 11. září 2001 resolucí Rady bezpečnosti č. 1373 z 28. září 2001. Jeho posláním je prevence terorismu ve všech jeho formách a monitorování schopnosti členských států OSN v oblasti boje proti terorismu.

AJ – Counter-Terrorism Committee (CTC) (of the United Nations)
FJ – Comité du contre-terrorisme (de l'Organisation des Nations Unies)

provozovatel zdroje znečištění ovzduší environmentální bezpečnost

Právníká osoba nebo fyzická osoba, která zdroj znečištění ovzduší skutečně provozuje; není-li taková osoba, považuje se za provozovatele vlastník zdroje znečištění.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollution source operator
FJ – opérateur de la source de pollution de l'atmosphère

přenos původce nákazy biologická bezpečnost

Jakýkoliv způsob, kterým je přenášeno infekční agens ze zdroje nákazy na vnímavého hostitele. V přenosu se uplatňují v zásadě následné mechanismy:

ingestce – požití infekčního agens v kontaminované vodě, mléce a v jiných potravinách

inhalace – vdechnutí infekčního agens

inokulace – proniknutí infekčního agens sliznicí nebo kůží vnímavého jedince. Dochází k němu zejména při použití nesterilních jehel a stříkaček. zvláštním případem inokulace se rozumí přenos infekce prostřednictvím vektoru.

AJ – transmission (spread) of infectious agent
FJ – transmission de l'agent contagieux

příprava mobilizační dodávky hospodářská opatření pro krizové stavy

Souhrn činností vykonávaných dodavatelem mobilizační dodávky při zajišťování organizačních, materiálních, personálních a jiných opatření v systému hospodářské mobilizace k zabezpečení mobilizační dodávky, realizovaných v období od uzavření smlouvy o mobilizační dodávce do zahájení jejího plnění po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – preparation of mobilization delivery
FJ – préparation (f) des fournitures de mobilisation

příprava občanů k obraně státu plánování obrany státu

Dobrovolná pokud zákon nestanoví jinak. Zahrnuje zejména zdravotnickou přípravu, přípravu k ochraně obyvatelstva, zájmovou činnost s technickým a sportovním zaměřením, přípravu obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a další činnosti spojené s branností.

příprava státu k obraně plánování obrany státu

Souhrn opatření a činností k vytvoření podmínek pro obranu státu před vnějším vojenským ohrožením a k zabezpečení mezinárodních závazků.

AJ – defence preparations of the state
FJ – préparations (f) de l'État à la défense (préparation défensive (de défense))

půjčka státních hmotných rezerv hospodářská opatření pro krizové stavy

Přenechání, zpravidla úplatné, dohodnutého množství položky hmotných rezerv na sjednanou dobu.

AJ – loan of state material reserves
FJ – prêt (m) des réserves matérielles d'État

původce nákazy biologická bezpečnost

Jakýkoliv organismus, který je schopen vyvolat nákazu člověka nebo zvířete. Patří sem mikroorganismy (viry, rickettsie, bakterie, houby, protozoa), dále helminti (červi) a členovci.

AJ – infectious agent
FJ – agent contagieux

původce odpadů environmentální bezpečnost

Právníká osoba, při jejíž činnosti vznikají odpady, nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při je-

jíž podnikatelské činnosti vznikají odpady. Pro komunální odpady vznikající na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce, se za původce odpadů považuje obec. Obec se stává původcem komunálních odpadů v okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem těchto odpadů.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste producer
FJ – producteur (m) du déchet

Rada bezpečnosti Organizace spojených národů mezinárodní spolupráce

Rada bezpečnosti OSN má patnáct členů, z nichž pět je stálých a deset je voleno Valným shromážděním na období dvou let, a disponuje specifickými kompetencemi. Na této organizaci leží hlavní odpovědnost za udržení míru a bezpečnosti a má proto rozhodovací pravomoc. Jako taková může vyzvat zúčastněné strany k tomu, aby akceptovaly provizorní opatření, která považuje za nezbytná, a může dále členským státům uložit provést opatření bez použití ozbrojených sil nebo rozhodnout o vojenské akci k udržení či znovunastolení mezinárodního míru a bezpečnosti.

(Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategicko-politická část)

AJ – United Nations Security Council
FJ – Conseil de sécurité de l'ONU

Rada euroatlantického partnerství mezinárodní spolupráce

Multilaterální fórum umožňující pravidelné konzultace a spolupráci mezi všemi členskými zeměmi NATO a dalšími účastnickými státy. Aktivity Rady pro euroatlantické partnerství se řídí dvouletým Plánem činnosti, který se zaměřuje na spolupráci v oblasti velké škály politických otázek vztahujících se k bezpečnosti. Ty se mohou dotýkat obzvláště problémů regionálních, kontroly zbrojení, mezinárodního terorismu, udržování míru, ekonomických otázek v rámci obrany, pohotovostního civilního plánování, příprav na možné katastrofy, vědy a životního prostředí.

(Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategicko-politická část)

AJ – Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC)
FJ – Conseil de partenariat euro-atlantique (CPEA)

radiační havárie radiační ochrana

Radiační nehoda, jejíž následky vyžadují naléhavá opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiation accident
FJ – accident d'irradiation

radiační mimořádná situace radiační ochrana

Situace, která následuje po radiační havárii nebo po takové radiační nehodě nebo po takovém zjištění zvýšené úrovně radioaktivity nebo ozáření, které vyžadují naléhavá opatření na ochranu fyzických osob.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiological emergency

radiační nehoda radiační ochrana

Událost, která má za následek nepřipustné uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření nebo nepřipustné ozáření fyzických osob.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiation incident
FJ – incident radiologique

radiační ochrana radiační ochrana

Systém organizačních a technických opatření k omezení ozáření osob ionizujícím zářením a k zabránění radioaktivní kontaminace. K zabezpečení cílů radiační ochrany je nutné, aby každé nezbytné ozáření (např. při rentgenovém vyšetření apod.) bylo tak nízké, jak jen je možné, a aby dávkové ekvivalenty u ozařovaných osob nepřesáhly stanovená omezení uvedená v závazných dokumentech.

(AAP-21; Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiation protection
FJ – protection contre les radiations

radioaktivní látka radiační ochrana

Jakákoliv látka, která obsahuje jeden nebo více radionuklidů a jejíž aktivita nebo hmotnostní aktivita je z hledisek radiační ochrany nezanedbatelná.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radioactive substance
FJ – substance radioactive

radioaktivní odpad jaderná bezpečnost

Látky, předměty nebo zařízení, které obsahují radionuklidy nebo jsou jimi kontaminované, pro něž se nepředpokládá další využití. Mezi radioaktivní odpad může patřit i voda a další látky a materiály, s jejichž pomocí se z kontaminovaných povrchů odstraňovaly radioaktivní látky.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radioactive waste
FJ – déchets radioactifs

radionuklid jaderná bezpečnost

Druh atomů, které mají stejný počet protonů, stejný počet neutronů, stejný energetický stav a které podléhají samovolné změně ve složení nebo stavu atomových jader.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně)

AJ – radionuclide
FJ – radionuclide

radionuklidový zářič radiační ochrana

Zdroj ionizujícího záření obsahující radioaktivní látky, kde součet podílů aktivit radionuklidů a zprošťovacích úrovní aktivit pro tyto radionuklidy je větší než 1 a současně součet podílů hmotnostních aktivit radionuklidů a zprošťovacích úrovní hmotnostních aktivit pro tyto radionuklidy je větší než 1.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně)

AJ – radionuclide source
FJ – source de radionuclide

— otevřený radiační ochrana

Radionuklidový zářič, který není uzavřeným radionuklidovým zářičem.

AJ – unsealed radionuclide source

— **uzavřený**
radiační ochrana

Radionuklidový zářič, jehož úprava, například zapouzdřením nebo ochranným překryvem, zabezpečuje zkouškami ověřenou těsnost a vylučuje tak, za předvídatelných podmínek použití a opotřebování, únik radionuklidů ze zářiče.

AJ – sealed radionuclide source

referenční úroveň
radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium, při jehož překročení nebo nesplnění se provádí opatření v radiační ochraně.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – reference level

FJ – niveau de référence

regionální ozbrojený konflikt
plánování obrany státu

Střetnutí několika států nebo skupin států (koalic) – např. vojenské, jehož cílem může být snaha vyřešit rozpory mezi jeho účastníky ovládnutím území jednoho ze států nebo regionu se zapojením větší části zdrojů státu (koalice) pro jeho dosažení. Podle možností soupeřících stran může mít rozhodný a dlouhodobý charakter. Ukončen může být návratem do mírového stavu nebo za určitých podmínek může přerůst v globální konflikt. Srovnej: *globální ozbrojený konflikt*.

AJ – regional armed conflict

FJ – conflit (*m*) régional

regulační opatření
hospodářská opatření pro krizové stavy

Opatření, která slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby těchto komodit v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – regulatory measures

FJ – mesures (*f*, *p*) de régulation (*f*)

riziko
obecné pojmy

Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit.

(Bezpečnostní strategie ČR, 2003)

AJ – risk

FJ – risque (*m*)

ropná bezpečnost
hospodářská opatření pro krizové stavy

Souhrn zásad, opatření a způsobů vytváření, udržování a použití nouzových strategických zásob ropy a ropných produktů, určených pro zmírnění nebo překonání stavů nouze vzniklých z jejich nedostatku a připravených postupů a opatření pro řešení takových stavů nouze.

(Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – oil emergency preparedness (oil security)

FJ – préparation pour les crises pétrolières

Severoatlantická rada
mezinárodní spolupráce

Nejvyšší orgán pro formulování politiky NATO a pro přijímání nejdůležitějších rozhodnutí, který tvoří základ spolupráce ve všech oblastech činnosti Aliance. Všechny vlády členských zemí se zúčastňují formulování politiky v této Radě nebo pod jejím řízením, a také přijímání řešení na základě konsensu. Rada sehrává důležitou úlohu ve veřejném mínění, vydává prohlášení a sdělení, která vysvětlují politiku a rozhodnutí Aliance veřejnosti a vládám zemí, které nejsou členy NATO.

AJ – North Atlantic Council (NAC)

FJ – Conseil de l'Atlantique Nord

shromažďování odpadů
environmentální bezpečnost

Krátkodobé soustředování odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste collection (waste gathering)

FJ – collecte (*f*) des déchets

Schengenská dohoda

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Dohoda mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná v Schengenu v Lucemburském velkovévodství dne 14. června 1985). Úmluva k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná dne 19. června 1990 v Schengenu).

AJ – Schengen Agreement

FJ – Accord de Schengen

Schengenský informační systém

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Schengenský informační systém je zřízen a společně udržován smluvními stranami Schengenské prováděcí úmluvy. Je tvořen vnitrostátní součástí každé ze smluvních stran a technickou podpůrnou jednotkou. Schengenský informační systém pomocí automatizovaného vyhledávacího postupu zajišťuje orgánům, které smluvní strany určily, přístup k záznamům o osobách a věcech při provádění hraničních kontrol a ověřování a jiných policejních a celních kontrol ve vnitrozemí v souladu s vnitrostátními právními předpisy, a pro kategorie záznamů podle článku 96 Schengenské prováděcí úmluvy zajišťuje přístup k těmto záznamům pro účely řízení a udělování víz, vydávání povolení k pobytu a řízení s cizinci při uplatňování této úmluvy v oblasti pohybu osob.

AJ – Schengen Information System (SIS)

FJ – Système d'information Schengen (SIS)

skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Předem časově omezené umístění radioaktivních odpadů nebo vyhořelého, případně ozářeného jaderného paliva do určených prostorů, objektů nebo zařízení.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Radioactive Waste and Spent Fuel Storage

sledované pásmo

radiační ochrana

Prostory, které podléhají soustavnému dohledu pro účely radiační ochrany.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – supervised area

FJ – zone surveillée

služba pro nouzové zásobování vodou vodní hospodářství

Systém určený k zásobování obyvatelstva vodou za krizových stavů, který vytváří podmínky pro zajištění hospodářské činnosti, provádění oprav a obnovy na vodohospodářských zařízeních, likvidaci havarijních úniků závadných látek do vod a půdy, včetně získávání nových zdrojů pitné vody z podzemních vod.

AJ – emergency water supply system/service

FJ – système de l'approvisionnement de secours en eau

směrná hodnota

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium pro posouzení úrovně radiační ochrany, které se použije v případě, kdy nejsou dostupné podrobné údaje o vykonávané činnosti vedoucí k ozáření nebo o prováděném zásahu, které by umožňovaly zhodnotit optimalizaci radiační ochrany pro jednotlivý případ.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – guidance level

správní úřad

krizové řízení

Správními úřady podílejícími se na krizovém řízení a plánování ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů jsou: ústřední správní úřad, krajský úřad, obecní úřad s rozšířenou působností a příslušný orgán obce, které hasičský záchranný sbor kraje podle zvláštního právního předpisu uložil povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje, a správní úřad, podřízený ústřednímu správnímu úřadu, který má působnost v rámci určeného územního obvodu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – administrative authority

FJ – autorités (f, p) administratives

STANAG – standardizační dohoda NATO

mezinárodní spolupráce

Normativní dokument, zaznamenávající dohodu mezi několika nebo mezi všemi členskými státy

NATO, ke které přistoupil oprávněný orgán na národní úrovni, aby zavedl standard jako celek nebo jen jeho část, a to s výhradami nebo bez výhrad.

STANAG – z angl. „standardizační dohoda“.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – NATO Standardization Agreement
FJ – accord de normalisation OTAN – STANAG

standardizace plánování obrany státu

Tvorba a zavádění koncepcí, doktrín, postupů a modelů k dosažení a udržení slučitelnosti, zaměnitelnosti a shodnosti, které jsou nezbytné k dosažení požadované úrovně interoperability nebo pro optimalizaci využívání zdrojů, a to v oblastech operační, výzbrojné technické a administrativní.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – standardization, příbuzné výrazy: commonality; compatibility; interchangeability; interoperability

FJ – normalisation

státní hmotné rezervy hospodářská opatření pro krizové stavy

Státem vytvořené zásoby důležitých surovin, materiálů, polotovarů a výrobků určených pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu, zajišťování nezbytných dodávek v systému nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace, humanitární pomoc a pro odstraňování následků krizových situací. Člení se na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – state material reserves

FJ – réserves (*f, pl*) matérielles d'État

státní svrchovanost obecné pojmy

Nezávislost státní moci na jakékoli jiné moci. Stát je navenek i uvnitř omezen pouze svrchovaností (suverenitou) jiných států, obecným mezinárodním právem a svobodně převzatými mezinárodními závazky.

AJ – national sovereignty

FJ – souveraineté (*f*) nationale

stav nebezpečí krizové řízení

Stav nebezpečí se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému. Stav nebezpečí může být vyhlášen hejtmanem kraje, v Praze primátorem hl. m. Prahy. Stav nebezpečí lze vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů. Tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – state of danger

FJ – état (*m*) de danger (*m*)

stav nouze v elektroenergetice průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušení dodávek elektřiny na celém území ČR nebo její části v důsledku:

- živelních událostí,
- opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- havárií na zařízeních pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny,
- smogové situace podle zvláštních předpisů,
- teroristického činu,
- ohrožení celistvosti elektrizační soustavy, její bezpečnosti, spolehlivosti provozu a její ohrožena fyzická bezpečnost nebo ochrana osob.

Stav nouze pro celé území státu vyhláší provozovatel přenosové soustavy (právník osoba, která je držitelem licence na přenos elektřiny) v hromadných sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení. Stav nouze na určité části území státu vyhláší v regionálních sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení příslušní provozovatelé distribučních soustav (fyzická nebo právník osoba, která je držitelem licence na distribuci elektřiny).

(Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů)

AJ – Emergency state in the electricity industry

FJ – Situation (*f*) d'urgence dans les unités de production d'énergie électrique

stav nouze v plynárenství průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušení dodávek plynu na celém území ČR nebo její části v důsledku:

- a) živelných událostí,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na zařízeních pro výrobu, přepravu, distribuci a uskladňování plynu,
- d) dlouhodobého nedostatku zdrojů plynu,
- e) teroristického činu,
- f) ohrožení celistvosti plynárenské soustavy, její bezpečnosti a spolehlivosti.

Stav nouze pro celé území státu vyhláší provozovatel přenosové soustavy (právník osoba, která je držitelem licence na přenos plynu) v hromadných sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení. Stav nouze na určité části území státu vyhláší v regionálních sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení příslušní provozovatelé distribučních soustav (fyzická nebo právník osoba, která je držitelem licence na distribuci plynu).

(Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů)

AJ – Emergency state in the – gas sector
FJ – Situation (f) d'urgence dans les industries du gas

stav nouze v teplárenství průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušení dodávek tepelné energie na celém území státu nebo jeho části v důsledku:

- a) živelní události,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na výrobních či rozvodných zařízeních,
- d) dlouhodobého nedostatku základních zdrojů, kterými jsou paliva, elektřina, voda,
- e) smogové situace podle zvláštních předpisů,
- f) teroristického činu.

Stav nouze a jeho ukončení pro celé území státu vyhláší Ministerstvo průmyslu a obchodu, pro jeho část správní úřad, vykonávající státní správu v dotčeném území prostřednictvím sdělovacích prostředků nebo jiným účinným způsobem.

(Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů)

AJ – Emergency state in the heat production industry

FJ – Situation (f) d'urgence dans les unités de production d'énergie thermique

stav ohrožení státu krizové řízení, plánování obrany státu

Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit Parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

(Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky)

AJ – state of peril to the country/state of threat to the state

stav ropné nouze hospodářská opatření pro krizové stavy

Stav vyhlášený nařízením vlády ČR v důsledku nedostatku ropy a ropných produktů v případech, kdy průměrný měsíční dovoz ropy a ropných produktů do ČR je natolik snížen oproti průměrnému měsíčnímu dovozu v předcházejícím kalendářním roce nebo lze důvodně očekávat takové jeho snížení, že nepříznivé následky z toho plynoucí nelze odstranit bez přijetí regulačních opatření jejich spotřeby a výdeje nouzových zásob.

(Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – oil emergency
FJ – crise (f) pétrolière

strategické zájmy ČR obecné pojmy

Naplňování strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Zároveň slouží k zajištění společenského rozvoje a prosperity ČR. K jejich prosazování jsou voleny přístupy a prostředky přiměřené situaci. Strategické zájmy ČR jsou zejména: bezpečnost a stabilita – především v euroatlantickém prostoru, zachování globální stabilizační role a zvýšení efektivnosti OSN, pevná transatlantická vazba v rámci NATO a budování strategického partnerství mezi NATO a EU, komplementární rozvíjení obranných schopností NATO a EU, rozvíjení role OBSE v oblasti prevence ozbrojených konfliktů, stabilizace a demokratizace, potí-

rání mezinárodního terorismu, snižování rizika šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, eliminace organizovaného zločinu a nelegální migrace, snížení rizika napadení území ČR zbraněmi hromadného ničení – pomocí raket či jiných prostředků, podpora regionální spolupráce, zajištění ekonomické bezpečnosti ČR prostřednictvím posilování globální ekonomické stability, diverzifikací zdrojů strategických surovin, výrobků, služeb, zdrojů a forem kapitálových toků a ochrany strategických infrastruktur, posilování konkurenceschopnosti domácího obranného průmyslu a zajištění adekvátní úrovně strategických rezerv a podpora šíření svobody a demokracie a principů právního státu.

(Bezpečnostní strategie ČR: 2003)

AJ – strategic interests of the Czech Republic
FJ – intérêts (*m, pl*) stratégiques de la République tchèque

strategické zájmy státu

obecné pojmy

Zájmy státu vyjadřující orientaci obrany a ochrany pro zabezpečení životních zájmů státu. Prostředky k prosazování strategických zájmů státu jsou: vlastní obranné síly, bezproblémové vztahy k sousedním státům, angažovanost k zachování míru zejména v Evropě, plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, účast v mírových operacích, úsilí o přijetí do bezpečnostních struktur na základě splnění potřebných podmínek politické, vojenské, ekonomické a právní kompatibility. Strategickým zájmem státu je jeho svrchovanost, územní celistvost, ekonomické zájmy a zachování jeho základních funkcí.

AJ – strategic interests of the state
FJ – intérêts (*m, pl*) stratégiques de l'État (*m*)

strategické zásoby

hospodářská opatření pro krizové stavy

Část hmotných rezerv, která představuje zásoby životně důležitých surovin, materiálů, výrobků a potravinových položek pro materiální zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

AJ – strategic reserves
FJ – réserves (*f, pl*) stratégiques

stupeň poplachu IZS

integrovaný záchranný systém

Předurčení potřeby sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na roz-

sahu a druhu mimořádné události a úrovni koordinace složek při společném zásahu.

subjekt hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel/poddodavatel mobilizační (v odůvodněných případech i nezbytné) dodávky splňující kritéria pro výběr subjektu hospodářské mobilizace a který je na návrh příslušného ústředního správního úřadu jmenován předsedou Správy státních hmotných rezerv subjektem hospodářské mobilizace postupem podle zvláštního právního předpisu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

Podnikatel, který se zavázal za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu dodávat výrobky, práce nebo služby nezbytné pro zajištění ozbrojených sil a ozbrojených sborů, a byl jím jmenován.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – economic mobilization subject
FJ – sujet (*m*) de la mobilisation économique

subjekt kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

subjekty kritické infrastruktury finančního trhu → *kritická infrastruktura*

systém hospodářské mobilizace → *mobilizace*

systém nouzového hospodářství

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součást hospodářských opatření pro krizové stavy zabezpečující nezbytné dodávky pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti hasičských záchranných sborů a havarijních služeb a pro podporu výkonu státní správy a to tak, aby tyto dodávky probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – emergency economy system
FJ – système (*m*) de l'économie d'urgence

systém nouzového zásobování vodou **vodní hospodářství**

Souhrn orgánů, materiálních a technických prostředků organizací zajišťujících zásobování vodou

a Služby nouzového zásobování vodou, prostředků uložených v zásobách Státních hmotných rezerv a prostředků dalších organizací uvedených v krizovém plánu příslušného správního úřadu a soubor přijatých organizačních opatření pro sladění jejich činnosti při zásobování pitnou vodou v krizové situaci, kdy běžný systém zásobování je částečně nebo zcela nefunkční.

AJ – emergency water supply system

FJ – système d'urgence d'approvisionnement en eau

system priorit a alokace zdrojů hospodářská opatření pro krizové stavy

Soubor pravidel a opatření doporučených Aliancí pro budování národních systémů k zabezpečení zdrojů pro splnění rozhodujících a naléhavých požadavků obrany a řešení krizových situací tak, aby jednotlivé národní systémy mohly navzájem v maximální míře kooperovat a tím zajišťovat v rámci Aliance co největší efektivitu při plánování a poskytování těchto zdrojů.

AJ – system of priorities and resource allocation

FJ – système (*m*) des priorités (*f*, *pl*) et allocation (*f*) des ressources

technická ochrana pozemních komunikací a železnic doprava

Souhrn opatření v míru, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu ke zvýšení odolnosti silniční a železniční sítě a k zabezpečení rychlé obnovy silniční a železniční sítě v zájmu obrany ČR s důrazem na zabezpečení hospodářských a vojenských přepravních potřeb na teritoriu ČR.

AJ – technical protection of surface roads and railroads

FJ – protection technique des routes et voies ferrées

teror terorismus

Používání násilí, nebo hrozba násilí obecně, kde absentují politické, náboženské či ideologické cíle a zaměření na konkrétní osoby. Teror je v oblasti terorismu používán jako základní metoda činnosti a prostředek nátlaku.

AJ – terror

FJ – terreur (*f*)

terorismus terorismus

Organizované použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky jak ve vnitrostátním, tak v mezinárodním měřítku.

AJ – terrorism

FJ – terrorisme (*m*)

tísňové volání integrováný záchranný systém

Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit.

(Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů)

Čísla tísňového volání jsou stanovena takto:

150 – Hasičský záchranný sbor ČR

155 – Zdravotní záchranná služba

158 – Policie České republiky

156 – Městská policie

112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání (Hasičský záchranný sbor ČR)

AJ – emergency call

FJ – l'appel d'urgence (*m*)

typová činnost složek IZS integrováný záchranný systém

Doporučující metodická norma o postupu složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události, na kterou navazují závazné interní předpisy jednotlivých složek IZS.

AJ – model action activity

uchování výrobních schopností hospodářská opatření pro krizové stavy

Uchování speciálních technologických zařízení ve vlastnictví dodavatele mobilizační dodávky, určených k zahájení nebo rozšíření výroby předmětů mobilizační dodávky, trvale udržovaných v provozuschopném stavu, nevyužívaných pro mírovou výrobní činnost.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – preservation of productive capacity

FJ – maintien de capacités de production

ukládání radioaktivních odpadů jaderná bezpečnost

Trvalé umístění radioaktivních odpadů do prostorů, objektů nebo zařízení bez úmyslu jejich dalšího přemístění.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radioactive waste storage
FJ – stock des déchets radioactifs

ukrytí obyvatelstva ochrana obyvatelstva

Ukrytí obyvatelstva je využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými nebo biologickými látkami a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení. K tomuto účelu se využívají improvizované a stálé úkryty.

AJ – sheltering in buildings
FJ – cachette pour la population

úložiště radioaktivních odpadů radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Prostor, objekt nebo zařízení na povrchu či v podzemí sloužící k ukládání radioaktivních odpadů.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Radioactive Waste Repository

umístění nebezpečné látky environmentální bezpečnost

Projektované množství nebezpečné látky, která je nebo bude vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována v objektu nebo zařízení nebo která se může nahromadit v objektu nebo zařízení při ztrátě kontroly průběhu průmyslového chemického procesu nebo při vzniku závažné havárie.

Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

AJ – location of dangerous substance
FJ – placement de la substance dangereuse

určená dopravní cesta doprava, plánování obrany státu

Přesně specifikovaná dopravní cesta (směrem, parametry apod.) na základě požadavku Armády ČR. Je součástí určené sítě dopravních cest.

AJ – determined transportation route (road and rail)/Line of Communication
FJ – réseau (m) (routier, ferroviaire) préétabli

určená dopravní síť plánování obrany státu, doprava

Souhrn vybraných a provozně-technicky zabezpečených dopravních cest (pozemních komunikací, železničních drah, vodních a letových cest) předurčených k zajištění přesunů ozbrojených sil, spojeneckých ozbrojených sil, jejich zásobování, odsunu raněných a nemocných, neupotřebitelného materiálu, a osob a materiálu pro zabezpečení chodu válečného hospodářství a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva. Zahnuje určenou silniční síť, určenou železniční síť, určenou síť říční dopravy a určené letecké koridory.

AJ – determined transportation network
FJ – réseau (m) de transport (m) préétabli

úroveň znečištění ovzduší environmentální bezpečnost

Hmotnostní koncentrace znečišťujících látek v ovzduší nebo jejich depozice z ovzduší na jednotku plochy zemského povrchu za jednotku času.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollution level
FJ – niveau (m) de pollution de l'atmosphère

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek mezinárodní spolupráce

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek byl ustaven na základě rozhodnutí generálního tajemníka. V souladu s ustanoveními rezoluce Valného shromáždění OSN č. 46/182 se činnost tohoto úřadu zaměřuje především na tyto oblasti:

- politický vývoj a koordinace podpory činností generálního tajemníka,
- zabezpečení, že všechny sporné humanitární otázky, včetně těch, které se týkají nedostatků v dosavadních mandátech agentur jako ochrana a pomoc osobám bez pobytu, jsou postoupeny jejich zástupcům při řešení sporných humanitárních otázek s vládními orgány,
- koordinace nepředvídatelných humanitárních reakcí a zabezpečení ustavení vhodného mechanismu reakce.

AJ – United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA)
FJ – Bureau de la Coordination des Affaires Humanitaires (de l'Organisation des Nations Unies)

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky mezinárodní spolupráce

Autonomní orgán poskytující mezinárodní ochranu uprchlíkům, který působí pod pravomocí Valného shromáždění OSN, a jeho činnost, která má nepolitický charakter, směřuje do humanitární a sociální oblasti.

AJ – Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)
FJ – Haut Commissaire des Nations unies pour les Réfugiés

Ústřední krizový štáb (ÚKŠ) krizové řízení

Pracovní orgán vlády ČR k řešení krizových situací, zařazený vládou ČR do systému BRS. ÚKŠ připravuje návrhy na řešení krizových situací BRS nebo v případě nebezpečí z prodlení přímo vládě ČR. Podle charakteru krizové situace jmenuje předseda vlády ČR a BRS, který rozhoduje o aktivaci ÚKŠ, předsedou ÚKŠ ministra vnitra nebo ministra obrany.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, usnesení vlády ČR č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008)

AJ – Central Crisis Staff
FJ – État (*m*) major de crise

Ústřední nálezová komise (ÚNK) veterinární bezpečnost

Určená skupina pracovníků, kterou zřizuje ministr zemědělství v dohodě s ústředními orgány státní správy, jimž přísluší některé úkoly související s předcházením vzniku a šíření nebezpečných nálezů zvířat, jako trvalý poradní orgán ministra zemědělství.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – Central Disease Control Commission
FJ – Commission centrale de (controle de) contamination (contagion)

Ústřední povodňová komise (ÚPK) vodní hospodářství, krizové řízení

Povodňový orgán, který řídí, kontroluje, koordinuje a v případě potřeby ukládá v celém rozsahu řízení ochrany před povodněmi v době po-

vodně ohrožující rozsáhlá území, pokud povodňové komise ucelených povodí vlastními silami a prostředky nestačí činit potřebná opatření.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – Flood Central Staff
FJ – Commission centrale pour les inondations

ústřední správní úřad (ÚSÚ) obecné pojmy

Ministerstvo nebo jiný ústřední orgán státní správy.

(Zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – central administrative authority
FJ – autorité (*f*) administrative centrale

uvolnění státních hmotných rezerv hospodářská opatření pro krizové stavy

Fyzický prodej či likvidace položky státních hmotných rezerv (nebo její části), která již neslouží nebo nebude sloužit svému účelu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – release of state material reserves
FJ – débloccage (*m*) des réserves (*f, pl*) matérielles d'État

uvolňovací úroveň radiační ochrana

Hodnota hmotnostní aktivity nebo celková aktivita, při jejichž nepřekročení mohou být radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované uváděny do životního prostředí bez povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – clearance level

válečná výroba hospodářská opatření pro krizové stavy

Výroba materiálu všeho druhu k úhradě jeho spotřeby a ztrát u ozbrojených sil v rámci činnosti hospodářství v době války.

AJ – wartime production
FJ – production (*f*) de guerre

válečné hospodářství

hospodářská opatření pro krizové stavy

Rozhodující část výrobních kapacit a služeb hospodářství státu, která pracuje ve prospěch zabezpečení činnosti ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva a zachování základních funkcí státu. Vzniká transformací mírového hospodářství. Zahrnuje novou formulaci cílů, změnu výrobních programů, přeměnu průmyslu, evakuaci lidí, kapacit a materiálů, alokaci zdrojů a změnu v řízení.

AJ – wartime economy

FJ – économie (f) de guerre

válečný státní rozpočet

ekonomická bezpečnost

Forma státního rozpočtu zpracovávaná v případě vyhlášení válečného stavu od doby jeho vyhlášení do konce kalendářního roku. Do 10 dní od vyhlášení válečného stavu je předkládán vládě.

(Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů – rozpočtová pravidla)

AJ – wartime state budget

FJ – budget (m) de guerre d' État

válečný stav

plánování obrany státu

Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament České republiky.

(Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR)

AJ – state of war

FJ – état (m) de guerre

válka

obecné pojmy

Otevřený ozbrojený konflikt vyhlášený mezi dvěma státy nebo společenskými komunitami, který se projevuje přerušením normálních politických a diplomatických aktivit mezi oběma stranami, případně mobilizací všech jejich dostupných zdrojů. V oblasti, kde ke střetu dochází, může vyústit ve vyhlášení válečného stavu nebo válečné situace.

(Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategicko-politická část)

AJ – war

FJ – guerre (f)

varování

ochrana obyvatelstva

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.

AJ – warning

FJ – avertissement (m)

věcná pomoc

integrováný záchranný systém

Poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Věcnou pomocí se rozumí též pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Srovnej: **osobní pomoc**.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – material aid

FJ – aide (f) matérielle, assistance (f) matérielle

věcný prostředek

hospodářská opatření pro krizové stavy

Movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení mimořádné události a krizové situace a v zájmu zajišťování obrany státu.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – material means

FJ – moyens (m, pl) matériels

veřejný pořádek

obecné pojmy

Souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných. Jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejich zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.

AJ – public order

FJ – ordre (m) public

vnější bezpečnost státu → *bezpečnost*

vnitřní bezpečnost státu → *bezpečnost*

vojenská činná služba
plánování obrany státu

Vojenskou činnou službou mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav je služba vojáka z povolání ve služebním poměru podle zvláštního právního předpisu, vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení. Vojenskou činnou službou za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je mimořádná služba.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon) a zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání)

AJ – active military service

vojenská krizová situace
plánování obrany státu

Situace, která vzniká v souvislosti s vnějším vojenským ohrožením státu nebo plněním mezinárodních závazků o společné obraně.

AJ – military crisis situation
FJ – situation (*f*) de crise militaire

vojenská obranná infrastruktura
plánování obrany státu

Soubor objektů, staveb, pozemků a zařízení včetně nezbytných služeb a systémů potřebných k zajištění jejich provozu nezbytných pro přípravu a řízení obrany státu, rozvinutí a činnost ozbrojených sil a spojeneckých ozbrojených sil.

AJ – military defence infrastructure
FJ – infrastructure (*f*) militaire défensive

vojenská politika
plánování obrany státu

Souhrn názorů na zajištění bezpečnosti státu, jež určují a realizují politické přístupy k řešení vojenských problémů, zejména výstavbu a použití ozbrojených sil ČR i jiných nástrojů bezpečnosti státu. Vychází z historických, geografických, ekonomických, politických a kulturních zvláštností státu a vyjadřuje především dlouhodobé národní zájmy.

AJ – military policy
FJ – politique (*f*) militaire

vojenská strategie
plánování obrany státu

- a) Součást národní nebo mezinárodní strategie, která představuje způsob, kterým je možné

rozvinout vojenskou sílu a použít ji k dosažení cílů dané země nebo skupiny zemí.

Terminologický slovník pojmů a definic NATO: AAP-6:2008

- b) 2. Komplex doktrinálních zásad souvisejících se zajištěním národní i mezinárodní bezpečnosti státu, s odvrácením vojenské hrozby nebo vojenského napadení země. Vyjadřuje teoretická a praktická východiska a opatření, související s přípravou státu a jeho ozbrojených sil na válku.

(Vybrané pojmy vojenského umění, Praha 1996)

AJ – military strategy
FJ – stratégie (*f*) militaire

Vojenská strategie ČR
plánování obrany státu

Vojenská strategie České republiky (ČR) představuje soubor základních principů zajišťování obrany státu a výstavby ozbrojených sil ČR. Vojenská strategie je východiskem pro zpracování navazujících strategií a koncepcí v oblasti zajišťování obrany a impulsem pro provedení případných legislativních změn. Vojenská strategie vychází z hodnocení současného stavu a předpokládaného vývoje globálního bezpečnostního prostředí, z bezpečnostních zájmů a z principů obranné politiky obsažených v Bezpečnostní strategii ČR a ze zahraničně-politické orientace ČR. Opírá se o základní principy Strategické koncepce NATO, na ni navazující Souhrnnou politickou směrnicí NATO a Evropskou bezpečnostní strategií Evropské unie.

(Vojenská strategie ČR, 2008)

AJ – The Military Strategy of the Czech Republic
FJ – Stratégie militaire de la République Tchèque

vojenský konflikt s omezeným cílem
plánování obrany státu

Vojenské střetnutí nízké, nebo střední intenzity (lokálního nebo regionálního rozsahu) mezi dvěma státy nebo skupinami v rámci státu s omezeným cílem.

AJ – limited objective conflict
FJ – conflit (*m*) à objectif limité

vojenský správní úřad
plánování obrany státu

Vojenskými správními úřady jsou krajská vojenská velitelství, která vykonávají státní správu podle zákona a dalších zvláštních právních předpisů a současně plní úkoly obrany státu.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)).

AJ – military territorial administrative authorities
FJ – administration (f) territoriale militaire

vojenský záchranný útvar plánování obrany státu, ochrana obyvatelstva

Samostatná součást armády, která je určena k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany a která se připravuje k plnění úkolů civilní ochrany pro dobu válečného stavu v souladu s I. Dodatkovým protokolem z roku 1977 k Ženevským úmluvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z roku 1949. V čele vojenského záchranného útvaru je velitel.

(Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR)

všeobecná mobilizace → *mobilizace*

Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování mezinárodní spolupráce

Výbor pověřený celkovou koordinací aktivit souvisejících s civilním nouzovým plánováním v rámci Aliance.

AJ – Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC)

FJ – Haut Comité pour l'étude des plans d'urgence dans le domaine civil

— Plánovací výbor pro civilní letectví mezinárodní spolupráce

Plánovací výbor NATO pro civilní letectví stanoví hlavní a výhledové cíle civilního nouzového plánování civilního letectví v NATO. Tyto cíle mají v maximální míře zabezpečit dostupnost zdrojů civilního letectví členských států v období krize nebo války a optimalizovat alianční zdroje civilního letectví na podporu vojenských operací a základních civilních požadavků.

AJ – Civil Aviation Planning Committee (CAPC)

FJ – Comité (m) d'étude de l'aviation civile

— Plánovací výbor pro námořní dopravu mezinárodní spolupráce

Plánovací výbor NATO pro námořní dopravu stanoví hlavní a výhledové cíle plánování civilního nouzového plánování námořní dopravy v NATO. Tyto cíle mají v maximální míře zabezpečit dostupnost námořních zdrojů členských států v období krize nebo války a optimalizovat alianční námořní zdroje na podporu vojenských operací a základních civilních požadavků.

AJ – Planning Board for Ocean Shipping (PBOS)

FJ – Bureau d'étude des transports océaniques

— Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu mezinárodní spolupráce

Plánovací výbor NATO pro vnitrozemskou povrchovou dopravu je odpovědný za koordinaci a monitorování opatření civilního nouzového plánování a krizového řízení v období míru, krize nebo války. Odpovědnost se týká civilních zdrojů v silniční, železniční a vnitrozemské vodní dopravě, včetně odpovídající dopravní infrastruktury a dále námořních přístavů.

AJ – Planning Board for Inland Surface Transport (PBIST)

FJ – Bureau d'étude des transports intérieurs de surface

Výbor pro civilní ochranu mezinárodní spolupráce

Výbor pro civilní ochranu NATO zabezpečuje v rámci hlavních cílů civilního nouzového plánování mezinárodní spolupráci v souvislosti s ochrannou obyvatelstva a zmírněním katastrof. Působí jako středisko pro všechny členské státy NATO a partnerské země z hlediska plánování připravenosti na katastrofy a provádí analýzy vzniklých katastrof.

AJ – Civil Protection Committee (CPC)

FJ – Comité de la protection civile

Výbor pro obranné plánování mezinárodní spolupráce

Hlavní rozhodovací orgán v záležitostech souvisejících s integrovanou vojenskou strukturou NATO. Schází se na úrovni stálých představitelů a ministrů obrany členských států, které jsou součástí integrované vojenské struktury NATO (tj. všechny členské státy Aliance s výjimkou Francie). Srovnej: *Výbor pro obranné plánování (Bezpečnostní rada států)*.

AJ – Defence Planning Committee (DPC)

FJ – Comité (m) des plans de défense

Výbor pro plánování civilních komunikací mezinárodní spolupráce

Specializovaný výbor zodpovědný za plánování civilní komunikace (včetně poštovní). Je podřízen Výboru na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování (SCEPC).

AJ – Civil Communications Planning Committee (CCPC)

FJ – Comité d'étude des télécommunications civiles

Výbor Rady pro operace a cvičení *mezinárodní spolupráce*

Základní výbor NATO, který je hlavním fórem pro konzultace a koordinaci plánů krizového řízení, postupů a prostředků, včetně otázek z oblasti komunikace. Výbor se schází na úrovni politických a vojenských představitelů z národních delegací, zapojených do krizového řízení a cvičení.

AJ – Council Operations and Exercise Committee (COEC)

FJ – Comité des opérations du Conseil et des exercices

Výbor pro civilní ochranu → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Výbor pro civilní nouzové plánování → *Bezpečnostní rada státu*

Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky → *Bezpečnostní rada státu*

Výbor pro obranné plánování → *Bezpečnostní rada státu*

Výbor pro obranné plánování → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Výbor pro plánování civilních komunikací → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Výbor pro zpravodajskou činnost → *Bezpečnostní rada státu*

Výbor Rady pro operace a cvičení → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

vybrané zařízení *jaderná bezpečnost*

Součástí nebo systémy jaderných zařízení důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, zařazené do bezpečnostních tříd podle svého významu pro bezpečnost provozu jaderných zařízení, podle bezpečnostní funkce systému, jehož jsou součástí, a podle závažnosti jejich případné poruchy.

AJ – Classified Equipment

vyrozumění *ochrana obyvatelstva, krizové řízení*

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právníkům osobám

a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů.

AJ – notification

FJ – avertissement (*m*)

záchranné práce *integrováný záchranný systém*

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – rescue operations

FJ – travaux (*m, pl*) de sauvetage

záchranný sbor *integrováný záchranný systém*

Jednotně organizovaný sbor k provádění a řízení záchranných prací při mimořádných událostech a krizových situacích (např. Báňská záchranná služba, Hasičský záchranný sbor ČR, Horská služba atd.).

AJ – rescue corps

FJ – corps (*m*) de sauvetage (*m*)

základní funkce státu *obecné pojmy*

Činnosti státních orgánů, které jsou nutné k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, demokratických základů a mezinárodních závazků státu, práv a svobod občanů, jejich životů a zdraví, vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, majetkových hodnot a životního prostředí.

AJ – fundamental functions of the state

FJ – principales (élémentaires) fondamentales de l'État

základní složky IZS *integrováný záchranný systém*

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor"), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky

(Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – emergency services of IRS

FJ – les éléments du Système de sauvetage intégré

základní zájmy státu

obecné pojmy

Cíle státu, které jsou prioritně ochraňovány (obvykle životy a zdraví lidí, majetek, životní prostředí apod.)

AJ – fundamental state interests

FJ – intérêts (*m,pl*) fondamentaux de l'État

záložní krizové pracoviště

krizové řízení

— chráněné

Náhradní pracoviště pro řízení příslušného orgánu státní správy. Je předurčeno pro určený řídicí orgán státní správy při zabezpečování základních funkcí státu, především pro řízení činnosti při nejvážnějších vojenských krizových situacích. Za určitých podmínek je využitelné i při řešení nevojenských krizových situací. Jedná se o speciální utajované, komplexně chráněné a zabezpečené pracoviště, umístěné zpravidla v podzemí, s možností autonomního provozu, hermeticky uzavíratelné, s vlastním zdrojem vody a energie, se zásobou stlačeného vzduchu, odolné vůči zbráním hromadného ničení, umožňující dlouhodobý pobyt a řídicí činnost určených funkcionářů, s předem vybudovaným komunikačním systémem.

— nechráněné

Náhradní pracoviště pro řízení příslušného orgánu státní správy. Je umístěno mimo prostor dislokace hlavního krizového pracoviště. Slouží k převzetí krizového řízení, dojde-li k vyřazení hlavního krizového pracoviště nebo k podstatnému omezení činnosti na něm. Ochrana osob na těchto záložních pracovištích je většinou zabezpečena vhodnou odloučenou dislokací objektů mimo prostory předpokládaného ohrožení (menší obce, rekreační objekty, apod.). Na záložní krizové pracoviště se v případě jeho zaujetí vyváží potřebná dokumentace a zabezpečuje potřebné spojení.

záměna položky státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nahrazení položky státních hmotných rezerv jinou položkou, která lépe a vhodněji zabezpečí splnění účelu.

AJ – substitution of an item of state material reserves/stocks

FJ – remplacement (*m*) d'un article (*m*) des réserves nationales d'État

záplavová čára

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Křivka odpovídající průsečnici hladiny vody se zemským povrchem při zaplavení území povodní.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – flowage line (flood outline)

FJ – ligne (*f*) de l'inondation

záplavové území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území vymezené záplavovou čarou.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – floodland

FJ – zone (*f*) de l'inondation

záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území, které je vymezeno záplavovou čarou odpovídající nejvyšší historicky zaznamenané a dokumentované hladině vody při přirozené povodni.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – floodland of the highest recorded natural flood

FJ – zone (*f*) de l'inondation la plus haute marquée

zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součást státních hmotných rezerv tvořená vybranými základními materiály a výrobky určenými po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené krizovou situací.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – humanitarian aid reserves

FJ – réserves (*f, pl*) pour l'aide (*f*) humanitaire

závažná havárie

environmentální bezpečnost

Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, například závažný únik, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu nebo zařízení, v němž je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována, a vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážnému dopadu na životy a zdraví lidí, hospodářských zvířat a životní prostředí nebo k újmě na majetku.

(Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií))

AJ – major accident
FJ – accident (*f*) grave

zbraně hromadného ničení (ZHN)

obecné pojmy

Zbraně s vysoce ničivými účinky, které mohou být použity k rozsáhlému ničení živé síly, infrastruktury nebo jiných zdrojů. Jde o souhrnný výraz pro jaderné, biologické a chemické zbraně.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP-6: 2008)

AJ – weapons of mass destruction (WMD)
FJ – armes (*f, pl*) de destruction massive (ADM)

zdroj ionizujícího záření

jaderná bezpečnost

Látka, přístroj nebo zařízení, které může vysílat ionizující záření nebo uvolňovat radioaktivní látky.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Ionising Radiation Source

zdroj nákazy

biologická bezpečnost

Člověk nebo zvíře přechovávající a většinou i vylučující infekční agens, které pak může být přímo i nepřímo přeneseno na vnímavého hostitele.

AJ – source of infection

znečištění ovzduší

environmentální bezpečnost

Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do ovzduší v důsledku lidské činnosti vyjádřené v jednotkách hmotnosti za jednotku času.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollution
FJ – pollution (*f*) de l'atmosphère

znečištění životního prostředí

environmentální bezpečnost

Vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – environmental pollution
FJ – pollution (*m*) de l'environnement

znečišťující látka

environmentální bezpečnost

Jakákoliv látka vnesená do některé ze složek životního prostředí nebo v něm druhotně vznikající, která může mít přímý, anebo po fyzikální či chemické přeměně resp. spolupůsobení s jinou látkou, nepřímý, škodlivý vliv na životní prostředí, život a zdraví lidí a zvířat, klimatický systém Země anebo na hmotný majetek.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollutant
FJ – matière (*f*) polluante

zóna havarijního plánování

environmentální bezpečnost

Území v okolí objektu nebo zařízení, v němž krajský úřad, v jehož působnosti se nachází objekt nebo zařízení, uplatňuje požadavky havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu.

Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením

činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

AJ – emergency planning zone

FJ – zone (f) de planification de l'accident

zoonóza

veterinární bezpečnost

Onemocnění nebo infekce, které jsou přirozeně přenosné přímo nebo nepřímo mezi zvířaty a lidmi. Původcem zoonózy – virus, bakterie, houba, parazit nebo jiná biologická entita, které mohou způsobit zoonózu.

AJ – zoonoses

FJ – zoonose

zprošťovací úroveň

jaderná bezpečnost

Hodnota hmotnostní aktivity nebo celkové aktivity, při jejichž nepřekročení se kontaminace radionuklidů zpravidla považuje za zanedbatelnou.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – exemption level

zvláštní skutečnosti

krizové řízení

Informace v oblasti krizového řízení, které by v případě zneužití mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby nebo fyzické osoby vykonávající podnikatelskou činnost podle zvláštních právních předpisů.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – special facts

FJ – faits (m) spéciaux

zvláštní užívání pozemní komunikace doprava

Užívání dálnic, silnic a místních komunikací jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, k němuž je třeba povolení příslušného silničního správního úřadu vydaného s předchozím souhlasem vlastníka dotčené pozemní komunikace, a může-li zvláštní užívání ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu, také s předchozím souhlasem Ministerstva vnitra, jde-li o dálnici

a rychlostní silnici, v ostatních případech se souhlasem příslušného orgánu Policie ČR.

(Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích)

AJ – specific usage of surface roads

FJ – usage spécifique des voies terrestres

zvýšený zdravotnický dozor

biologická bezpečnost

Sledování zdravotního stavu a vyšetřování osob podezřelých z nákazy včetně dočasného zákazu výkonu epidemiologicky rizikového zaměstnání, eventuálně zákazu určitých činností v době volna a odpočinku.

AJ – enhanced medical supervision

Ženevské úmluvy (na ochranu obětí války)

mezinárodní spolupráce

Ženevské úmluvy byly sjednány a podepsány na Diplomatické konferenci, konané roku 1949 v Ženevě. Tvoří je tyto úmluvy:

- 1.) Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli.
- 2.) Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři.
- 3.) Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci.
- 4.) Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.

V roce 1977 k těmto úmluvám přibýly Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (I. Protokol) a Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní povahu (II. Protokol).

AJ – The Geneva Conventions

FJ – Conventions de Genève

životní prostředí

environmentální bezpečnost

Vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – environment

FJ – environnement (m)

životní zájmy ČR
obecné pojmy

Životním zájmem je zajištění existence ČR, její suverenity, územní celistvosti a politické nezávislosti; dále pak je životním zájmem obrana demokracie a právního státu a ochrana základních lidských práv a svobod obyvatel. Ochrana životních zájmů státu a jeho občanů je základní

povinností vlády ČR. Pro jejich zajištění a obranu je ČR připravena využít všech možných prostředků a použít všechny dostupné prostředky.

(Bezpečnostní strategie ČR: 2003)

AJ – vital interests of the Czech Republic
FJ – intérêts (*m, pl*) vitaux de République Tchèque

UŽITÉ PRÁVNÍ PRAMENY:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
Zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky
Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů
Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.
Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv
Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě
Zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon
Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů
Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon)
Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky
Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky
Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.
Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (rozpočtová pravidla)
Zákon č. 237/2000 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 67/2001 Sb.
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)
Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů
Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území

Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně

Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 318/2002 Sb., o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu (ruší vyhlášku č. 219/1997 Sb.), ve znění vyhlášky č. 2/2004 Sb.

Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě

Usnesení vlády ČR č. 391 ze dne 10. června 1998, ve znění pozdějších usnesení

Usnesení vlády ČR č. 164 ze dne 12. února 2003

Usnesení vlády ČR č. 461 ze dne 12. května 2004

Usnesení vlády ČR č. 852 ze dne 9. července 2008

Usnesení vlády ČR č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008

Předpis Ministerstva obrany ČR: Všeob-P-6

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.

Směrnice pro uvádění resortu MO do vyšších stupňů bojové pohotovosti

Směrnice Ministerstva obrany k výběru objektů obranné infrastruktury a zpracování dokumentace

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

Směrnice Rady o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

Bezpečnostní strategie ČR

Soubor opatření k zabezpečení obrany ČR

Vojenská strategie ČR

Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních) prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí (Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí, částka 6/2003, č.j.: PO-1590/IZS-2003 ze dne 30. června 2003)

Názvoslovná norma chemického vojska NN 30 0101 (2002)

Terminologický slovník pojmů a definic NATO: AAP-6 (2008)

Terminologický slovník pojmů a definic NATO z oblasti ochrany proti ZHN: AAP-21,

Terminologický slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO: AAP-15

Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic (Strategicko-politická část)

Charta OSN

Rezoluce Valného shromáždění OSN o definici agrese: A/RES/3314/XXIX. 1974.

Úmluva k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích

UŽITÁ LITERATURA:

- Antušák, E.: Přehled základních pojmů krizového managementu. Praha 2002.
- Brzybohatý, M.: Terorismus I. Praha 1999
- Česká bezpečnostní terminologie (ed. Petr Zeman). Brno 2002.
- Friedel, H.: Dictionnaire de l'écologie et de l'environnement. Paris 1984.
- Fronek, J.: Velký česko – anglický slovník. Praha 2000.
- Göpfertová, D.: Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena pro střední a vyšší odborné zdravotnické školy. Triton Praha 2002
- Hordé, T.: Dictionnaire des synonymem. Larousse. Paris 2001.
- Horzinková, E., Čechmánek, B.: Zákon o Policii České republiky a související předpisy, Eurounion. Praha 1999.
- Klímeš, L.: Slovník cizích slov. Praha 1981.
- Mlčoch, J.: Malá ekonomická encyklopedie, Linde Praha a.s. 1997.
- NATO Logistic handbook
- Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford 2000.
- Průručka NATO/ NATO Handbook/ NATO Manuel. Brusel 2001.
- Rada EU: Schengenské acquis a rozšíření. 12148/01. ELARG 214. Brusel 2001.
- Ramade, F.: Dictionnaire encyclopédique de l'écologie et des science de l'environnement. Paris 2002.
- Slovník pojmů. Terminologický slovník z oblasti bezpečnosti. Praha 1998.
- Terminologie technické harmonizace. Chemické látky a léčivé přípravky. Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Praha 2001.
- Vlasák, V.: Francouzsko–český/Česko–francouzský slovník. Praha 2002.
- Vybrané pojmy vojenského umění, Praha 1996.
- Francouzsko-česko-anglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategicko-politická část

UŽITÉ INTERNETOVÉ ODKAZY:

- www.mvcr.cz
- www.emergency.cz
- www.nato.int
- www.interieur.gouv.fr
- www.army.cz

REJSTŘÍK POUŽITÝCH ZKRATEK

- BRK** – Bezpečnostní rada kraje
BRS – Bezpečnostní rada státu
CBRN – Chemické, biologické, radiologické a nukleární zbraně, prostředky nebo látky
Pozn.: zkratka je používána v oficiálních dokumentech EU a NATO a není adekvátní s vojenským pojmem ZHN (WMD, AMD)
CND – Číselník nezbytných dodávek
CAPC (AJ) – Výbor pro plánování civilního letectví
CCPC (AJ) – Výbor pro plánování civilních komunikací
COEC (AJ) – Výbor Rady pro operace a cvičení
CPC (AJ) – Výbor pro civilní ochranu
DPC (AJ) – Výbor pro obranné plánování (NATO)
EADRCC (AJ) – Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách
EAPC (AJ) – Rada euroatlantického partnerství, též CPEA (FJ)
HOPKS – Hospodářská opatření pro krizové stavy
IZS – Integrovaný záchranný systém
MVO – Mimořádná veterinární opatření
NAC (AJ) – Severoatlantická rada
NATO (AJ) – Organizace Severoatlantické smlouvy, Severoatlantická aliance, též OTAN (FJ)
OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, též OSCE (AJ, FJ)
PfP (AJ) – Partnerství pro mír, též PPP (FJ)
PWGT (AJ) – Policejní pracovní skupina k terorismu
SCEPC (AJ) – Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování
SIS – Schengenský informační systém
STANAG – Standardizační dohoda NATO
ÚKŠ – Ústřední krizový štáb
UNHCR (AJ) – Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
ÚNK – Ústřední nákazová komise
UNOCHA (AJ) – Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
ÚPK – Ústřední povodňová komise
ÚSÚ – Ústřední správní úřad
VCNP – Výbor pro civilní nouzové plánování
VKZBP – Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
VOP – Výbor pro obranné plánování (pracovní výbor Bezpečnostní rady státu)
VZČ – Výbor pro zpravodajskou činnost
ZHN – Zbraně hromadného ničení, též WMD (AJ), ADM (FJ)

REJSTŘÍK POJMOVÝCH OBLASTÍ

azylová a migrační politika

azyl
cestovní doklad
cestovní průkaz totožnosti
hranice
nestandardní hraniční uzávěr (uzávěra státní hranice)
Schengenská dohoda
Schengenský informační systém
vnější hranice
vnější dočasná hranice
vnitřní hranice
zelená hranice

biologická bezpečnost

epidemie (epidemický výskyt)
infekční onemocnění
inkubační doba
izolace infekčně nemocných
karanténa
karanténní opatření
kontaminace mikroorganismy
orgán ochrany veřejného zdraví
pandemie
protiepidemická opatření
přenos původce nákazy
původce nákazy
zdroj nákazy
zvýšený zdravotnický dozor

doprava

krizový stav v silniční nákladní dopravě
místa náhradních přemostění
náhradní přemostění
technická ochrana pozemních komunikací a železnic
určená dopravní cesta
určená dopravní síť
zvláštní užívání pozemní komunikace

ekonomická bezpečnost

ekonomická bezpečnost
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
mimořádný státní závěrečný účet
nouzový státní rozpočet
nouzový stav v devizovém hospodářství
ochrana ekonomiky
subjekty kritické infrastruktury finančního trhu
válečný státní rozpočet

environmentální bezpečnost

aktivní zóna záplavového území
domino efekt
ekologická stabilita
ekologická újma
ekosystém

emise
emisní limit
environmentální bezpečnost
chemická látka
chemický přípravek
imise
imisní znečištění ovzduší
návrh záplavového území
nebezpečná chemická látka, nebezpečný přípravek
nebezpečný odpad
odpad
odpadové hospodářství
povodňový plán
poškození životního prostředí
provozovatel zdroje znečištění ovzduší
původce odpadů
shromažďování odpadů
umístění nebezpečné látky
úroveň znečištění ovzduší
záplavová čára
záplavové území
záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně
závažná havárie
znečištění ovzduší
znečištění životního prostředí
znečišťující látka
zóna havarijního plánování
životní prostředí

hospodářská opatření pro krizové stavy

civilní zdroje
cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý
číselník nezbytných dodávek (CND)
dodavatel nezbytné dodávky
dodavatelský řetězec
finální dodavatel mobilizační dodávky
hmotné rezervy
hospodářská mobilizace
hospodářská opatření pro krizové stavy
informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)
infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS
mimořádné použití státních hmotných rezerv
minimální limit položky hmotných rezerv
mobilizační dodávka
mobilizační rezervy
nezbytná dodávka
nouzové zásoby ropy a ropných produktů
objednatel mobilizační dodávky
obměna položky státních hmotných rezerv
odběratel mobilizační dodávky
osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace
plán hospodářské mobilizace
plán nezbytných dodávek
plán opatření hospodářské mobilizace
plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR
plánování civilních zdrojů

poddodavatel mobilizační dodávky
pohotovostní zásoby
položka hmotných rezerv
pořizování hmotných rezerv
příprava mobilizační dodávky
půjčka státních hmotných rezerv
regulační opatření
ropná bezpečnost
státní hmotné rezervy
stav ropné nouze
strategické zásoby
subjekt hospodářské mobilizace
systém hospodářské mobilizace
systém nouzového hospodářství
systém priorit a alokace zdrojů
uchování výrobních schopností
uvolnění státních hmotných rezerv
válečná výroba
válečné hospodářství
věcný prostředek
záměna položky státních hmotných rezerv
zásoby pro humanitární pomoc poskytované
v systému HOPKS

integrováný záchranný systém

Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při
záchranných a likvidačních pracích
integrováný záchranný systém
likvidační práce
mimořádná událost
obnovovací práce
osobní pomoc
ostatní pomoc
ostatní složky IZS
havarijní plán
havarijní plán kraje
plánovaná pomoc na vyžádání
poplachový plán IZS kraje
preventivní práce
stupeň poplachu IZS
tísňové volání
typová činnost složek IZS
ústřední poplachový plán IZS
věcná pomoc
záchranné práce
záchranný sbor
základní složky IZS

jaderná bezpečnost

celostátní radiační monitorovací síť
fyzická ochrana
ionizující záření
jaderná bezpečnost
jaderné zařízení
mezí hodnota
mimořádná událost
havarijní plán
radioaktivní odpad
radionuklid
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého ja-
derného paliva
ukládání radioaktivních odpadů

úložiště radioaktivních odpadů
vybrané zařízení
zdroj ionizujícího záření
zprošťovací úroveň

krizové řízení

asistence
Bezpečnostní rada kraje (BRK)
Bezpečnostní rada obce
Bezpečnostní rada státu (BRS)
Bezpečnostní strategie ČR
běžný stav
dobrovolná pomoc
evropská kritická infrastruktura
fyzická ochrana kritické infrastruktury
havarijní plán
havarijní plán kraje
chráněné objekty a prostory
informační systém krizového řízení
kritická infrastruktura
krizová opatření
krizová situace
krizové plánování
krizové řízení
krizový plán
krizový stav
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
krizový štáb kraje
krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů
krizový štáb obce
nevojenská krizová situace
nouzový stav
objekt kritické infrastruktury
objekty zvláštního významu
ochrana kritické infrastruktury
operační plán
orgány krizového řízení
osobní pomoc
plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu
plán krizové připravenosti
pracoviště krizového řízení
pracovní povinnost
pracovní výpomoc
správní úřad
stav nebezpečí
stav ohrožení státu
subjekt kritické infrastruktury
typový plán
Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
Ústřední povodňová komise (ÚPK)
Výbor pro civilní nouzové plánování
Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politi-
ky
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro zpravodajskou činnost
vyrozumění
záložní krizové pracoviště
zvláštní skutečnosti

mezinárodní spolupráce

Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách
Evropská unie
operace na podporu míru
operace na budování míru
operace pro nastolení míru
operace pro udržování míru
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Organizace Severoatlantické smlouvy
Partnerství pro mír
Plánovací výbor pro civilní letectví
Plánovací výbor pro námořní dopravu
Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu
Policejní pracovní skupina k terorismu
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
Rada bezpečnosti OSN
Rada euroatlantického partnerství
Severoatlantická rada
Schengenská dohoda
Schengenský informační systém
STANAG – standardizační dohoda NATO
Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování
Výbor pro civilní ochranu
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro plánování civilních komunikací
Výbor Rady pro operace a cvičení
Ženevské úmluvy

obecné pojmy

aliance států
armáda
bezpečnost
bezpečnostní politika státu
bezpečnostní situace
bezpečnostní systém státu
bezpečnostní výzkum
civilní nouzové plánování
etnický konflikt
hrozba
konflikt
mimořádná situace
mimořádná událost
mobilizace
ochrana vnitřní bezpečnosti státu
ozbrojený bezpečnostní sbor
plán
politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku
právo na sebeobranu
prevence
riziko
státní svrchovanost
strategické zájmy ČR
strategické zájmy státu
ústřední správní úřad
válka
vnější bezpečnost státu

vnitřní bezpečnost státu
základní funkce státu
základní zájmy státu
zbraně hromadného ničení
životní zájmy ČR

ochrana obyvatelstva

civilní ochrana
evakuace
evakuační plán
evakuační zavazadlo
humanitární operace
humanitární pomoc
chemoprotylaxe
individuální ochrana
kolektivní ochrana
náhradní ubytování
nouzové přežití
nouzové ubytování
ochrana obyvatelstva
podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
prostředky improvizované ochrany
prostředky individuální ochrany
ukrytí obyvatelstva
varování
vojenský záchranný útvar
vyrozumění

plánování obrany státu

agrese
anexe
bojová pohotovost
branná povinnost
částečná mobilizace
dílčí plán obrany
globální ozbrojený konflikt
interoperabilita
krizová situace
krizové řízení
lokální ozbrojený konflikt
mimořádná služba
nestandardní operace
objekty důležité pro obranu státu
objekty možného napadení
obrana státu
obrana zázemí
obranná operace
obranná politika
obranné plánování
obranyschopnost státu
operační příprava státního území
operační uskupení
ozbrojené síly ČR
plán obrany
plánování obrany státu
pracovní výpomoc
příprava občanů k obraně státu
příprava státu k obraně
regionální ozbrojený konflikt
standardizace
stav ohrožení státu

určená dopravní cesta
určená dopravní síť
válečný stav
veřejný pořádek
vojenská činná služba
vojenská obranná infrastruktura
vojenská krizová situace
vojenská mobilizace
vojenská politika
vojenská strategie
Vojenská strategie ČR
vojenský konflikt s omezeným cílem
vojenský správní úřad
vojenský záchranný útvar
všeobecná mobilizace

průmyslová bezpečnost

stav nouze v elektroenergetice
stav nouze v plynárenství
stav nouze v teplárenství

radiační ochrana

činnosti vedoucí k ozáření
havarijní plán
havarijní připravenost
kontrolované pásmo
mezí hodnota
mimořádná událost
optimalizace radiační ochrany
optimalizační mez
ozáření
radiační havárie
radiační mimořádná situace
radiační nehoda
radiační ochrana
radioaktivní látka
radionuklidový zářič (otevřený, uzavřený)
referenční úroveň
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
sledované pásmo
směrná hodnota
úložiště radioaktivních odpadů
uvolňovací úroveň

rostlinolékařská péče

epifytie
eradikace rostlinolékařské péče
nárazníková zóna ochrany rostlin

terorismus

bioterrorismus
financování terorismu
kybernetický terorismus, kyberterrorismus
Národní akční plán boje proti terorismu
protiteroristická činnost
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
teror
terorismus

veterinární bezpečnost

asanace
asanační podnik (kafilerie)
enzootie
epizootie
epizootologické šetření
kadáver
kontrolované pásmo
mimořádná veterinární opatření – MVO
nákazová komise
nákazová situace
nákazy na seznamu OIE
nárazníkové pásmo
nouzová vakcinace
ohnisko nákazy zvířat
ochranné pásmo
panzootie
pásmo dozoru
Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR
Ústřední nákazová komise
zoonóza

vodní hospodářství

aktivní zóna záplavového území
individuální zásobování pitnou vodou
návrh záplavového území
nouzové zásobování vodou
podzemní vody
povodňový plán
povodeň
povodí
povrchové vody
služba pro nouzové zásobování vodou
systém nouzového zásobování vodou
Ústřední povodňová komise
záplavová čára
záplavové území
záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně

ABECEDNÍ REJSTŘÍK POJMŮ

A

agrese
aktivní zóna záplavového území
aliance států
anexe
armáda
asanace
asanační podnik (kafilérie)
asistence
azyl

B

bezpečnost
bezpečnostní politika státu
Bezpečnostní rada kraje (BRK)
Bezpečnostní rada obce
Bezpečnostní rada státu (BRS)
bezpečnostní situace
Bezpečnostní strategie ČR
bezpečnostní systém státu
bezpečnostní výzkum
běžný stav
bioterrorismus
bojová pohotovost
branná povinnost

C, Č

celostátní radiační monitorovací síť
cestovní doklad
cestovní průkaz totožnosti
civilní nouzové plánování
civilní ochrana
civilní zdroje
cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý
částečná mobilizace
činnosti vedoucí k ozáření
číselník nezbytných dodávek (CND)

D

díličí plán obrany
dobrovolná pomoc
dodavatel nezbytné dodávky
dodavatelský řetězec
Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při
záchranných a likvidačních pracích
domino efekt

E

ekologická stabilita
ekologická újma
ekonomická bezpečnost
ekosystém
emise
emisní limit
environmentální bezpečnost
enzootie
epidemie (epidemický výskyt)
epifytie
epizootie
epizootologické šetření
eradikace rostlinolékařské péče
etnický konflikt
Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při
katastrofách
evakuace
evakuační plán
evakuační zavazadlo
evropská kritická infrastruktura
Evropská unie

F

finální dodavatel mobilizační dodávky
financování terorismu
fyzická ochrana
fyzická ochrana kritické infrastruktury

G

globální ozbrojený konflikt

H

havarijní plán
havarijní plán kraje
havarijní připravenost
hmotné rezervy
hospodářská mobilizace
hospodářská opatření pro krizové stavy
hranice
hrozba
humanitární operace
humanitární pomoc

Ch

chemická látka
chemický přípravek
chemoprophylaxe
chráněné objekty a prostory

I

imise
imisní znečištění ovzduší
individuální ochrana
individuální zásobování pitnou vodou
infekční onemocnění
informační systém krizového řízení
informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)
infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS
inkubační doba
integrováný záchranný systém
interoperabilita
ionizující záření
izolace infekčně nemocných

J

jaderná bezpečnost
jaderné zařízení

K

kadáver
karanténa
karanténní opatření
kolektivní ochrana
konflikt
kontaminace mikroorganismy
kontrolované pásmo
kritická infrastruktura
krizová opatření
krizová situace
krizové plánování
krizové riziko
krizové řízení
krizový plán
krizový stav
krizový stav v silniční nákladní dopravě
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
krizový štáb kraje
krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů
krizový štáb obce
kybernetický terorismus, kyberterorismus

L

likvidační práce

lokální ozbrojený konflikt

M

mezní hodnota
mimořádná situace
mimořádná služba
mimořádná událost
mimořádná veterinární opatření – MVO
mimořádné použití státních hmotných rezerv
mimořádný státní závěrečný účet
minimální limit položky hmotných rezerv
místa náhradních přemostění
mobilizace
mobilizační dodávka
mobilizační rezervy

N

náhradní přemostění
náhradní ubytování
nákazová komise
nákazová situace
nákazy na seznamu OIE
nárazníková zóna ochrany rostlin
nárazníkové pásmo
Národní akční plán boje proti terorismu
návrh záplavového území
nebezpečná chemická látka, nebezpečný přípravek
nebezpečný odpad
nestandardní hraniční uzávěr (uzávěra státní hranice)
nestandardní operace
nevojenská krizová situace
nezbytná dodávka
nouzová vakcinace
nouzové přežití
nouzové ubytování
nouzové zásobování vodou
nouzové zásoby ropy a ropných produktů
nouzový státní rozpočet
nouzový stav
nouzový stav v devizovém hospodářství

O

objednatel mobilizační dodávky
objekt kritické infrastruktury
objekty důležité pro obranu státu
objekty možného napadení
obměna položky státních hmotných rezerv
obnovovací práce
obrana státu
obrana zázemí
obranná operace
obranná politika
obranné plánování
obranný schopnost státu
odběratel mobilizační dodávky
odpad
odpadové hospodářství
ohnisko nákazy zvířat
ochrana ekonomiky
ochrana kritické infrastruktury
ochrana obyvatelstva
ochrana vnitřní bezpečnosti státu
ochranné pásmo
operace na podporu míru
operace pro budování míru
operace pro nastolení míru
operace pro udržování míru
operační plán
operační příprava státního území
operační uskupení
optimalizace radiační ochrany
optimalizační mez
orgán ochrany veřejného zdraví

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Organizace Severoatlantické smlouvy
orgány krizového řízení
osobní pomoc
ostatní pomoc
ostatní složky IZS
osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace
ozáření
ozbrojené síly ČR
ozbrojený bezpečnostní sbor

P

pandemie
panzootie
Partnerství pro mír
pásmo dozoru
plán
plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu
plán hospodářské mobilizace
plán krizové připravenosti
plán nezbytných dodávek
plán obrany
plán opatření hospodářské mobilizace
plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR
Plánovací výbor pro civilní letectví
Plánovací výbor pro námořní dopravu
Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu
plánovaná pomoc na vyžádání
plánování civilních zdrojů
plánování obrany státu
poddodavatel mobilizační dodávky
podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
podzemní vody
Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR
pohotovostní zásoby
Policejní pracovní skupina k terorismu
politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku
položka hmotných rezerv
poplachový plán IZS kraje
pořizování hmotných rezerv
poškození životního prostředí
povodeň
povodí
povodňový plán
povrchové vody
pracoviště krizového řízení
pracovní povinnost
pracovní výpomoc
právo na sebeobranu
prevence
preventivní práce
prostředky improvizované ochrany
prostředky individuální ochrany
protiepidemická opatření
protiteroristická činnost
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
provozovatel zdroje znečištění ovzduší
přenos původce nákazy
příprava mobilizační dodávky
příprava občanů k obraně státu
příprava státu k obraně
půjčka státních hmotných rezerv
původce nákazy
původce odpadů

R

Rada bezpečnosti OSN
Rada euroatlantického partnerství
radiační havárie
radiační mimořádná situace

radiační nehoda
 radiační ochrana
 radioaktivní látka
 radioaktivní odpad
 radionuklid
 radionuklidový zářič
 radionuklidový zářič otevřený
 radionuklidový zářič uzavřený
 referenční úroveň
 regionální ozbrojený konflikt
 regulační opatření
 riziko
 ropná bezpečnost

S

Severoatlantická rada
 shromažďování odpadů
 Schengenská dohoda
 Schengenský informační systém
 skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
 sledované pásmo
 služba pro nouzové zásobování vodou
 směrná hodnota
 správní úřad
 STANAG – standardizační dohoda NATO
 standardizace
 státní hmotné rezervy
 státní svrchovanost
 stav nebezpečí
 stav nouze v elektroenergetice
 stav nouze v plynárenství
 stav nouze v teplárenství
 stav ohrožení státu
 stav ropné nouze
 strategické zájmy ČR
 strategické zájmy státu
 strategické zásoby
 stupeň poplachu IZS
 subjekt hospodářské mobilizace
 subjekt kritické infrastruktury
 subjekty kritické infrastruktury finančního trhu
 systém hospodářské mobilizace
 systém nouzového hospodářství
 systém nouzového zásobování vodou
 systém priorit a alokace zdrojů

T

technická ochrana pozemních komunikací a železnic
 teror
 terorismus
 tísňové volání
 typová činnost složek IZS
 typový plán

U

uchování výrobních schopností
 ukládání radioaktivních odpadů
 ukrytí obyvatelstva
 úložiště radioaktivních odpadů
 umístění nebezpečné látky
 určená dopravní cesta
 určená dopravní síť
 úroveň znečištění ovzduší
 Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
 Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
 Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
 Ústřední nákazová komise
 ústřední poplachový plán IZS
 Ústřední povodňová komise
 ústřední správní úřad
 uvolnění státních hmotných rezerv
 uvolňovací úroveň

V

válečná výroba
 válečné hospodářství
 válečný státní rozpočet
 válečný stav
 válka
 varování
 věcná pomoc
 věcný prostředek
 veřejný pořádek
 vnější bezpečnost státu
 vnější dočasná hranice
 vnější hranice
 vnitřní bezpečnost státu
 vnitřní hranice
 vojenská činná služba
 vojenská krizová situace
 vojenská mobilizace
 vojenská obranná infrastruktura
 vojenská politika
 vojenská strategie
 Vojenská strategie ČR
 vojenský konflikt s omezeným cílem
 vojenský správní úřad
 vojenský záchranný útvar
 všeobecná mobilizace
 Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování
 Výbor pro civilní nouzové plánování
 Výbor pro civilní ochranu
 Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
 Výbor pro obranné plánování
 Výbor pro plánování civilních komunikací
 Výbor pro zpravodajskou činnost
 Výbor Rady pro operace a cvičení
 vybrané zařízení
 vyrozumění

Z, Ž

záchranné práce
 záchranný sbor
 základní funkce státu
 základní složky IZS
 základní zájmy státu
 záložní krizové pracoviště
 záměna položky státních hmotných rezerv
 záplavová čára
 záplavové území
 záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně
 zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS
 závažná havárie
 zbraně hromadného ničení
 zdroj ionizujícího záření
 zdroj nákazy
 zelená hranice
 znečišťování ovzduší
 znečišťování životního prostředí
 znečišťující látka
 zóna havarijního plánování
 zoonóza
 zprošťovací úroveň
 zvláštní skutečnosti
 zvláštní užívání pozemní komunikace
 zvýšený zdravotnický dozor
 Ženevské úmluvy
 životní prostředí
 životní zájmy ČR